

REPUBLIKA

Rok VIII.

LÓDŹ, PIĄTEK, 12-go GRUDNIA 1930 ROKU.

CENA NUMERU 25 GROSZY.

Nr. 339

DRUGIE POSIEDZENIE SENATU.

Wybór wicemarszałków i sekretarzy. — Zmiana regulaminu obrad.

Warszawa, 11 grudnia.
(Polska Agencja Telegraficzna).

Drugie z rzędu posiedzenie senatu otworzył marszałek Raczkiewicz o godzinie 12-ej. Po złożeniu ślubowania przez senatora Panta, porządek obrad został uzupełniony przez umotywowanie nagłości wniosku BBWR w sprawie zmiany regulaminu obrad senatu.

Następnie izba przystąpiła do wyboru wicemarszałków. W głosowaniu brało udział 102 senatorów. Ważnych głosów złożono 85. Wymagana absolutna większość wynosi 43 głosy. Wybrani zostali i wybór przyjęli senatorowie: Bogucki 72 głosy, Bojko 69 głosów, Leszczyński 71 głosów.

Następnie izba przystąpiła do wyboru 6 sekretarzy. Sekretarzami senatu zostali wybrani senatorowie: Barański, Mendelson, Robowicz, Wańkowicz, Hubicka i Masłow.

Następnie izba przystąpiła do wniosku w sprawie zmiany regulaminu obrad senatu. Senator Targowski (BB) uzasadniając nagłość wniosku podkreślił, że zgodnie z dotychczasowym zwyczajem izba na początku kadencji ponawiała uchwałę, dotyczącą regulaminu obrad izby, tembardziej, że regulamin nie jest ustawa, ale uchwała.

Klub BB nie uważając dotychczasowego regulaminu za sprawny wnosł projekt jego zmiany i pragnąc umożliwić DOKŁADNE OPRACOWANIE REGULAMINU.

prosi o odesłanie projektu do komisji regulaminowej, aby ona przygotowała sprawozdanie na następne posiedzenie senatu.

Senator Kopciński (PPS) sprzeciwia się wnioskowi, znajdując w nim niedopatrzenie i nawet sprzeczność z konstytu-

cją. Uważa nagłość wniosku za zbytczesną i oświadcza, że klub jego będzie głosował przeciwko wnioskowi, wobec tego prosi marszałka, aby wniosek zdjął z porządku obrad.

Marszałek poddał wniosek BB pod głosowanie. Nagłość ta została uchwalona a wniosek odesłany został do komisji regulaminowej.

na a wniosek odesłany został do komisji regulaminowej.

Następnie marszałek zwrócił się do senatu by desygnował członków komisji regulaminowej, której posiedzenie marszałek wyznaczył na jutro na godz. 10 rano.

Senator Woźnicki („Wyzwolenie”) po woluując się na regulamin, domaga się wyboru komisji na plenum senatu, co zdaniem jego może nastąpić natychmiast na propozycję marszałka. Na wniosek marszałka izba uchwaliła powołać natychmiast komisję regulaminową.

Następnie senatorka Hubicka odczytała wniosek (Kl. Nar.) w sprawie uwięzionych b. posłów i postępowania wobec nich w twierdzy w Brześciu nad Bugiem.

Wniosek ten został przekazany komisji. Następnego posiedzenia senatu marszałek wyznaczył na środę 17-go b. m. o godz. 4 popoł.

Czy poseł Korfanty zostanie zwolniony z więzienia?

Uchwała komisji regulaminowej sejmiku śląskiego.

Katowice, 11 grudnia.

(Telefonom od własnego korespondenta).

Dzisiaj, w czwartek po południu odbyło się posiedzenie komisji regulaminowej sejmiku śląskiego, na którym rozpatrywano wniosek katolickiego klubu ludowego w sprawie zawieszenia postępowania sądu karnego i wypuszczenie na wolność posła Wincentego Korfanteo. Wniosek referował poseł Chmielewski. Po referacie wywiązała się dyskusja, w czasie której posłowie z BBWR sprzeciwili się temu wnioskowi.

W rezultacie większością jednego głosu niemieckiego posła Pawłasa, wniosek został przyjęty i znajdzie się na plenum sejmiku śląskiego na najbliższym posiedzeniu t. j. w sobotę o godz. 3-ej po poł.

Cudowne ocalenie dwóch lotników.

Łódź, 11 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Po blisko dwumiesięcznych poszukiwaniach zaginionych od października r. b. w Górach Skalistych trzech lotników: Burke, Kadinga i Martena, nadeszła obojętnie od ekspedycji ratunkowej wiadomość, że Kading i Marten znalezieni zostali w stanie zupełnego wyczerpania w odległym miejscu bez żadnych środków żywności. Obok ich obozowiska leżały zwłoki lotnika Burke. Trzej lotnicy, którzy swego czasu udali się na poszukiwania zaginionych lotników, sami zginęli bez wieści.

B. gubernator Steeg otrzymał misję utworzenia gabinetu.

Paryż, 11 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Prezydent Doumergue zawiązał do siebie senatora Steega, któremu zaproponował podjęcie się misji utworzenia nowego gabinetu. Steeg zastrzegł sobie udzielenie ostatecznej odpowiedzi do czasu odbycia narad ze swymi przyjaciółmi politycznymi, którzy, podobnie jak on, zdecydowani są współdziałać nawet z położeniem osobistych poświęceń przy tworzeniu rządu, odprężenia i rozjemstwa politycznego.

Obrady komisji regulaminowej sejmiku pod przewodnictwem posła Jana Piłsudskiego.

Warszawa, 11 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Sejmowa komisja regulaminowa na pierwszym swem posiedzeniu w dniu dzisiejszym ukonstytuowała się, jak następuje: Z klubu B.B., jako członkowie komisji weszli posłowie: Car, Jan Piłsudski, Hołowko, Paschalski, Polakiewicz, Podoski, Zajdler, Miedziński oraz jako zastępcy: Bogdani, Walewski, Kamiński, Gwiżdż i Różański.

Z klubu narodowego: Zwierzyński, Stroński i Winiarski oraz jako zastępcy Trampczyński i Jasiukiewicz. Z parlamentarnego klubu chłopskiego posłowie Babski i Czernicki i jako zastępcy Michałkiewicz i Brodacki.

Z klubu ukraińskiego Zahajkiewicz, jako zastępca Baran. Z P.P.S. — Pużak. Obrady komisji zagał dr Świtalski. Na przewodniczącego wybrano wicemarszałka posła Cara. Na sekretarza posła Zajdlera.

Komisja przystąpiła do obrad nad projektem częściowej zmiany regulami-

nu obrad sejmiku. Projekt ten referował poseł Podoski, poczem wywiązała się dyskusja ogólna.

Komisja regulaminowa obradowała przez cały dzień wczorajszy pod przewodnictwem wicemarszałka Cara. Stosunek głosów w komisji regulaminowej jest 7 głosów stronnictwa opozycyjnych do 8 głosów posłów BB, wobec tego w ciągu popołudnia w szybkim tempie większością głosów BB przyjęto wszystkie poprawki do regulaminu, zaproponowane przez ten klub. Najprawdopodobniej już jutro odbędzie się trzecie czytanie projektu na regulaminowej komisji, tak że we wtorek na plenarnym posiedzeniu sejmiku będzie można uchwalić zmiany regulaminu w drugiem, a prawdopodobnie nawet w trzecim czytaniu. W ten sposób jeszcze przed świętami

ZACZNIE W SEJMIE OBOWIĄZYWAĆ NOWY REGULAMIN

i posiedzenia będą się odbywać na podstawie nowych przepisów.

Demonstracyjne wnioski opozycji.

B. B. głosować będzie za wybraniem nadzwyczajnej komisji śledczej celem zbadania sprawy Brześcia.

Centrolew ma zgłosić wniosek o postawienie b. min. Cara przed Trybunał Stanu

Warszawa, 11 grudnia.

W kołach posłów opozycyjnych lanowana jest propozycja wystąpienia do sejmiku z wnioskiem

O POCIĄGNIĘCIE B. MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI I OBECNEGO WICEMARSZĄŁKA SEJMU CARA DO ODPOWIEDZIALNOŚCI PRZED TRYBUNAŁEM STANU.

Powodem postawienia p. Cara w stan oskarżenia ma być fakt umieszczenia aresztowanych posłów w twierdzy w Brześciu. Wniosek ten, o ile będzie

wogóle postawiony, będzie czysto demonstracyjny, gdyż niema mowy o tem, ażeby sejm postawił posła Cara w stan oskarżenia.

Nie wolno zapominać, że do postawienia ministra w stan oskarżenia potrzebna jest kwalifikowana większość głosów, a przeciw opozycji nie posiada w sejmie netylko kwalifikowanej, ale nawet zwykłej większości głosów.

Przed Trybunał Stanu ma być dlatego pociągnięty p. Car, że w okresie przy trzymywania posłów w Brześciu był on ministrem sprawiedliwości, a więc nacelnym prokuratorem.

Oprócz wniosku o pociągnięcie ministra Cara przed Trybunał Stanu, co do którego sprawa nie jest jeszcze postanowiona, „Centrolew” ma wystąpić z wnioskiem o powołanie nadzwyczajnej komisji sejmowej śledczej, która zbadała sposób postępowania z uwięzonymi w Brześciu.

Należy się liczyć z tem, że BBWR będzie głosowało za wnioskiem, a to dla tego, ażeby przeprowadzone przez tę komisję autentyczne badania położyły kres szerczącym się fantastycznym pogłoskom na temat rzekomych „cierpień i katuszy” aresztantów w Brześciu.

Marsz. Świtalski wśród dziennikarzy.

Sejm musi uchwalić budżet do 15 lutego.

Warszawa, 12 grudnia.

Marszałek sejmiku dr. Świtalski przybył około godz. 12-ej w południe do klubu sprawozdawców parlamentarnych, gdzie wywiązała się między nim a dziennikarzami dłuższa pogawędka towarzyska.

W toku rozmowy dr. Świtalski oświadczył, że zamierza już we wtorek na posiedzeniu sejmiku rozpocząć pierwsze czytanie budżetu, na rok 1931/32.

Sejm będzie musiał się spieszyć z załatwieniem budżetu, gdyż musi go zatwierdzić do 15 lutego, ażeby oddać go do prac senatu.

Jednocześnie z budżetem będzie musiał sejm przyjąć USTAWĘ O ZACIĄGNIĘCIU POŻYCZKI OD DZIERŻAWCÓW MONOPOLU ZAPALCZANEGO.

Jak wiadomo, umowa pożyczkowa wejdzie w życie dopiero po przyjęciu jej przez sejm.

Pomiędzy ferjami Bożego Narodzenia a Nowym Rokiem obradować będzie tylko komisja budżetowa, względnie komisja skarbowa, ta pierwsza pod przewodnictwem dr. Byrki i druga pod przewodnictwem dr. Krzyżanowskiego. Po dokonaniu pamiątkowej fotografii, marszałek dr. Świtalski opuścił klub dziennikarzy.

Gorkij polemizuje...

Moskwa, 11 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Agencja Tass podaje: Prasa ogłosiła artykuł Maksyma Gorkiego, w którym polemizuje z Einsteinem i Henrykiem Manem w związku z rozstrzelaniem 48 sabotażystów oraz osobników, którzy ułożyli do wywołania w ZSSR, głodu.

Nowy prezydent

Szwajcarii.

Brno Szwajcarskie, 11 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Zgromadzenie związkowe wybrało prezydentem związkowym na rok 1931 radcę związkowego, Haerberlina. Motta wybrany został wiceprezydentem rady związkowej.

Awantura w Reichstagu. Antypolski występ hitlerowca.

Berlin, 11 grudnia. (Telegram wł. „Republiki”).
Dzisiejsze posiedzenie Reichstagu zostało zakłócone wielką awanturą, która wybuchła podczas przemówienia posła narodo-socjalistycznego Kasche, poświęconego kwestji polskiej.
Wice-przewodniczący Esser przywoływał mówcę do porządku, gdyż sprawa ta nie znajdowała się na porządku obrad izby.
Narodowi socjaliści urządzili wielki tumult, nie dając przewodniczącemu dojść do głosu. Wreszcie mówcy odebrano głos.
W odpowiedzi hitlerowcy głośno demonstrowali swe oburzenie.

Venizelos przybędzie do Warszawy.

Ateny, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Venizelos wyjedzie z Aten celem złożenia wizyty m. in. w Warszawie.

Uprowadzenie b. prezydenta Finlandji było dziełem nieporozumienia.

Helsingfors, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Dziś odbyło się w dalszym ciągu posiedzenie sądu w sprawie o uprowadzenie b. prezydenta Finlandji Stahlberga.
Na zasadzie dotychczasowych badań zdaje się być rzeczą pewną, że uprowadzenie b. prezydenta było rezultatem nieporozumienia, jakie wynikło na pewnym przyjęciu towarzyskim, na którym omawiano całokształt stosunków politycznych.

Aresztowanie „Szpicbródki“.

Sosnowiec, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Policja sosnowiecka aresztowała w dniu dzisiejszym poszukiwanego od dłuższego czasu przez sądy kilku miast w Polsce, a zbiegłego niedawno z aresztu policyjnego oszusta Wacława Godlewskiego, zwanego „Szpicbródka“.

Prace konferencji „Okrągłego Stołu“.

London, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Prace komisji konferencji Okrągłego Stołu zostaną zakończone w piątek.
Rezultaty wymiany zdań, dokonanej w ciągu ostatnich kilku dni, zostały streszczone w formie projektu raportu przewodniczących obu podkomisji.
Raport ten będzie przedstawiony członkom podkomisji na piątkowym posiedzeniu.

Strejk generalny w Kadyksie.

Madryt, 11 grudnia. (Telegram własny „Republiki”).
Związki robotnicze w Kadyksie ogłosiły strejk generalny.
Wszelka komunikacja została wstrzymana. Pisma nie ukazały się na mieście. Do rozruchów narazie nie doszło.
W Walencji została podjęta praca.

Dzieci w Rosji muszą pracować.

Wiedeń, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
„Reichspost” donosi, że wedle informacji austriackiego Urzędu Emigracyjnego rząd sowiecki zamierza wprowadzić w fabrykach sowieckich prace dzieci.
W tym celu utworzone zostały naraźnie trzy brygady dzieci szkolnych w wieku od 12-tu do 15-tu lat.
Dzieci muszą spełniać naogół te same prace, co dorośli, otrzymują jednak tylko 40 proc. płac dorosłych. Wyniki prac dzieci uważają władze sowieckie za pomyślne.

General angielski przeciw wojnie. Znamienna mowa marszałka Robertsona.

London, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Marszałek polny sir William Robertson, jedna z wybitniejszych postaci wielkiej wojny, wygłosił znamienną mowę o utrzymaniu pokoju światowego.
Mowa ta była wypowiedziana na uroczystości odsłonięcia w Southampton ostatniego z 5-ciu pomników, wzniesionych ku czci oficerów i żołnierzy, poległych w wielkiej wojnie, których grobów nie odnaleziono.
Marszałek mówił o poważnych ten-

dencjach, istniejących wśród wszystkich narodów świata i prowadzących do zaniechania wojny, jako sposobu rozwiązania sporów.
Pomnik w Southampton jest specjalnie poświęcony tym, którzy zginęli na zatopionych przez nieprzyjaciela okrętach.
Sir Robertson wspominał tu o lordzie Kithenerze, podkreślając, iż przyczynił się on w największej mierze do odniesienia zwycięstwa.

Krach wielkiego banku w New-Yorku. Run na kasy „Bank of United States“.

Nowy Jork, 11 grudnia. (Telegram własny „Republiki”).
Donoszą o krachu „Bank of United States”, który posiada 59 oddziałów, w samym tylko New-Yorku. W związku z tem wyznaczono kontrolera rządowego w banku.
Część klientów wycofała swe wkłady. Run na kasy banku wzmógł się znacznie, gdy doszło do wiadomości publiczności, iż projektowana fuzja banku

z 3-ma instytucjami bankowymi spełnia na niczem.
Nowy Jork, 11 grudnia. (Telegram wł. „Republiki”).
Giełda nie zareagowała narazie na bankructwo „Bank of United States”, gdyż krach ten przewidywano już od dawna.
Natychmiastowa interwencja konsorcjum banków podzielała uspokajająco. Dotychczas przeznaczono na wypłaty depozytów 100 milionów dolarów.

Einstein nawołuje do walki militarystem.

Nowy Jork, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Przed opuszczeniem pokładu Einstein przemawiał przez mikrofon wzywając do walki z militarystem:
„Zabijcie tego potwora — Wasza sytuacja polityczna i gospodarcza jest tego rodzaju, że możecie zabić całkowicie militarystę, z chwilą, gdy tylko zechcecie i gdy się do tego zabierzecie“.

Katastrofalny wybuch w fabryce chemicznej.

Paryż, 11 grudnia. (Telegram własny „Republiki”).
W fabryce chemicznej w pobliżu Tarbes miała miejsce niezwykle silna eksplozja.
Wielki kocioł, zawierający 1.000 ton cyanamidu z niewyjaśnionej przyczyny został wysadzony w powietrze.
Cały budynek uległ zniszczeniu. 10 robotników odniosło niebezpieczne rany. Podczas usuwania gruzów zawaliła się ściana fabryki, niszcząc sąsiedni dom.

Sąd w Częstochowie odrzucił podanie hr. Brassow.

Częstochowa, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Sąd okręgowy rozpatrywał dzisiaj podanie hrabiny Natalji Bruszw, wdowy po b. następcy tronu rosyjskiego Michała Aleksandrowiczu o przyznanie jej prawa ubogich w sprawie, jaką zamierza wytoczyć ona skarbowi państwa polskiego o majątek stanowiący rzekomo własność Michała Aleksandrowicza w powiecie częstochowskim.
Sąd postanowił pozostawić podanie bez uwzględnienia, motywując to tem, że petentka nie przedstawiła dokumentów obywatelstwa francuskiego.

Zniżka cen węgla w Czechosłowacji.

Praga, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Pertraktacje z właścicielami kopalń w sprawie niżki cen węgla opałowego doprowadziły do pozytywnych rezultatów.
Wysokość niżki cen nie jest jeszcze znana.

Pożar okrętu.

London, 11 grudnia. (Telegram własny „Republiki”).
Okręt „Empress of Scotland” stanął w płomieniach.
Dopiero po południu udało się opłonić niszczycielski żywioł.
Statek został doszczętnie zniszczony. Stalowe maszty grożą w każdej chwili upadkiem. Część statku znajduje się pod wodą.

Film Remarque'a zakazany.

Będzie on z Niemiec wycofany. BERLIN, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Na posiedzeniu najwyższego urzędu cenzury filmowej omawiano sprawę wyświetlania filmu Remarque'a „Na zachodzie bez zmian“.
Przedstawiciel Reichswehry w charakterze rzeczoznawcy WYPOWIEDZIAŁ SIĘ PRZECIWKO FILMOWI, podkreślając, że w dziedzinie filmu nie przejawiał się duch Locarna.
PRZEDSTAWICIEL M. S. Z. RÓWNIŻ WYPOWIEDZIAŁ SIĘ PRZECIWKO WYŚWIETLANIU FILMU, ZAZNACZAJAC, ŻE OTRZYMANO Z ZAGRANICY INFORMACJE, IŻ FILM TEN PRZY NOSI UJME AUTORYTETOWI NIEMIEC ZAGRANICĄ.
Przedstawiciel wytwórni filmowej otrzymał głos zaznaczył, iż zarząd wytwórni niezależnie od decyzji urzędu wydał film ten z Niemiec.
Urząd cenzury wydał zakaz wyświetlania filmu.

Zgon gen. Jacyna.

Warszawa, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
W dniu wczorajszym zmarł przeżywszy lat 65 generał dywizji Jan Jacyna, były generał adjutant Naczelnika Państwa, pierwszy szef departamentu naukowo-szkolnego w odrodzonej Polsce, b. szef polskiej misji wojskowej w Paryżu, komandor orderu Polonia Restituta i Legji Honorowej, kawaler Krzyża Walecznych i wielu innych orderów.

Liga narodów chce wysłać komisję lekarską do Belgii.

Bruksela, 11 grudnia. (Telegram własny).
Liga narodów wystosowała do rządu belgijskiego pismo, domagając się szczegółowych wyjaśnień z powodu ostatniej śmiertelnej klęski mgły. Sekcja higieny Ligi narodów gotowa jest wysłać do Belgii specjalną komisję lekarską.

60 osób wpadło do morza.

Białogród, 11 grudnia.
Jak donoszą z Suszaku w porcie tamtejszym zawalił się pomost podczas wysiadania pasażerów z okrętu Topola. 60 osób wpadło do morza. Dwie osoby zdołano zaledwie uratować. Katastrofa wywołała przygnębiające wrażenie.

DZIŚ W RADIO Godz. 20.15
M. ORŁOW (Skrzypce)
G. Fiteberg (Dyrekcja)

Rząd austriacki będzie uprawiał politykę pojednania.

Wiedeń, 11 grudnia. (Polska Agencja Telegraficzna).
Dzienniki wiedeńskie zamieszczają wywiad ministra spraw zagranicznych Schobera, ogłoszony w paryskim dzienniku „L'Intransigeant”. Dr. Schober powiedział, że nowy rząd będzie uprawiał politykę pojednania i pokoju na zewnątrz i wewnątrz kraju.
Austria pragnie pracować i nie chce brać udziału w powikłaniach międzynarodowych. Wszystkie pogłoski o utworzeniu bloku środkowo-europejskiego pod kierownictwem Włoch są fantastyczne.
Austria utrzymuje bardzo dobre stosunki ze wszystkimi sąsiadami, nie zawarła jednak żadnych tajnych traktatów ani przymierzy. Państwa środkowo-europejskie powinny rozpocząć ściślejszą współpracę gospodarczą.

Chłopiec na dnie cysterny. W czasie akcji ratowniczej nastąpił wybuch gazów.

Wilno, 11 grudnia.
Funkcjonariusz kolejowy na stacji Hołodziej, zajęty oględzinami i plombowaniem wagonów usłyszał jęki dochodzące z próżnej cysterny po benzynie.
Jak się okazało na dnie cysterny leżał chłopiec. Funkcjonariusz wezwał do pomocy niejakiego Staszewskiego w celu wydobywania chłopca. W chwili gdy Staszewski, spuściwszy się na dno cysterny z latarką, usiłował chłopca podać koledkę, nastąpił wybuch gazów benzynowych, nagromadzonych w cysternie, które zapaliły się od latarki.
U wydobytego z cysterny chłopca, którym był jak okazało się Sergiusz Ługowski, stwierdzono objawy zatrucia i poparzenia.

RAMON NOVARRO
W FILMIE
PORUCZNIK ARMAND
pobije wszystkie dotychczasowe przeboje.
Grand-Kino.

Sytuacja wewnętrzna Francji.

Paryż, w grudniu 1930.

Obalenie gabinetu p. Tardieu po trzynastomiesięcznym sprawowaniu rządów (przerwanych w lutym b. r. jednolitym gabinetem lewicowym p. Chautemps), stanowi, mimo tak częstych kryzysów rządowych w powojennej Francji, zjawisko szczególnie doniosłe. Antycypując szczegóły, stwierdzić należy, że przesilenie rządowe w chwili obecnej jest zatrważającym objawem dezorientacji politycznej i objawem fermentującego niezadowolenia, które coraz dotkliwiej zatruwa życie przysłowiowo „słodkiej” Francji. Rządy p. Tardieu, rozpoczęte w czasie względnie dobrobytu pod hasłem „prospérité”, kończą się w chwili niepokojącego wzrostu bezrobocia, krachów giełdowych, niepowodzeń w polityce zagranicznej, ostrzejszych niż zwykle swarów wewnętrznych i coraz donioślejszych głosów krytyki ustroju nie tylko ze strony krańcowych ugrupowań monarchistycznych i komunistycznych, lecz płynących nawet z różnych obozów republikańskich.

Czy i o ile ponosi winę sam p. Tardieu — jest rzeczą obiektywnie nie do stwierdzenia. Zwolennicy jego widzą przyczynę wszelkiego zła w ogólnoeuropejskiej sytuacji gospodarczej i politycznej; przeciwnicy przypisują oczywiście całe zło fałszywej polityce rządu.

Bezpośrednie powody obalenia gabinetu

są wprowadzić tylko mniej lub bardziej świadomym maskowaniem głębszych przyczyn obecnego kryzysu politycznego, niemniej jednak warto się z nimi zapoznać.

Oto główne zarzuty, wytaczane przeciw p. Tardieu ze strony lewicowej opozycji:

a) Wynik wyborów niemieckich, których zbyt ustępliwy rząd francuski nie przewidział.

b) Kryzys gospodarczy, objawiający się we wzroście drożyzny i bezrobocia, oraz w krachach giełdowych ostatnich tygodni.

c) Wmieszanie jednego ministra i dwóch sekretarzy stanu w skandaliczną aferę zaarrestowanego bankiera Oustrica, którego spekulacje ponoć popierał.

d) Korrumpowanie władz administracyjnych przez wywieranie politycznego nacisku na prefektów departamentów.

e) Udział dwóch ministrów w klerykalnej kongregacji, zwalczającej rozwój szkoły świeckiej.

Na zarzuty owe, sprecyzowane w powyższych punktach na ostatniej sesji Senatu, odpowiedział p. Tardieu w szczególności:

a) Wynik wyborów niemieckich był niespodzianką nie tylko dla Francji, ale i dla samych Niemiec. Opozycja francuska sama zresztą oświadczyła się gorąco za opróżnieniem Nadrenji. (Krytyka zagranicznej polityki rządu ze strony opozycji była zresztą wystąpieniem tylko czysto ostentacyjnym).

b) Położenie ekonomiczne Francji jest, w porównaniu z innymi krajami, zdrożnie godne. Drożyzna i bezrobocie wzrastają wolniej niż gdziekolwiek i to tylko jako wyraźne następstwo ogólnej depresji gospodarczej Europy. Krachy giełdowe dotknęły zaś jedynie spekulacji, nie odbijając się natomiast zupełnie na walucie francuskiej ani na wkładkach oszczędnościowych.

c) Minister sprawiedliwości i eba sekretarze stanu, wmieszani w aferę Oustrica, podali się do dymisji, a stworzona, na wniosek opozycji, parlamen-

tarna komisja ankietowa zajmuje się — niezależnie od śledztwa sądowego — wyjaśnieniem wszelkich stosunków między członkami Rządu i Parlamentu a Giełdą.

d) W porównaniu z rządem p. Poincarégo i z poprzednimi rządami, dymisje lub translokacje prefektów są minimalne.

e) Wysokość kredytów proponowanych przez rząd na cele szkoły świeckiej dowodzi najlepiej jego intencji w tym kierunku

Senat i Izba Deputowanych.

Świetna mowa p. Tardieu w Senacie spotkała się z ogólnym, gorącym aplauzem. I, o dziwo: nawet ci, którzy bardzo serdecznie oklaskiwali jego wywody, głosowali w chwili potem przeclw niemu. Okazało się — nie po raz pierwszy — że piękna mowa może wprowadzić czasem zmienić poglądy słuchaczy, ale nie wpłynęła nigdy na przesądony z góry wynik głosowania. Większością ośmiu głosów, zredukowanych następnego dnia — wskutek rektyfikacji ze strony kilku senatorów — do trzech głosów, odmówił Senat swej aprobaty ogólnej polityce p. Tardieu. Od czasu istnienia Republiki Francuskiej cztery razy zaledwie został gabinet obalony przez Senat. We wszystkich tych czterech wypadkach rozbieżność między rządem a Senatem wynikała nie w sprawach, których albo Izba Deputowanych wogóle jeszcze nie rozważała, alboważ które rozważają w innym czasie i w innej atmosferze. Ale obalenie gabinetu przez Senat na skutek ogólnej polityki rządu, polityki, która znalazła w tym samym czasie aprobatę Izby Deputowanych — jest pierwszym wypadkiem w dziejach Republiki i wytwarza niebywałą sytuację, w której zasadniczo żaden rząd nie mógłby uzyskać nicodzownej większości w obu Izbach: rząd, mający większość w Izbie Deputowanych, musiałby upaść w Senacie, tak jak rząd p. Tardieu; rząd mający większość w Senacie, nie znalazłby poparcia Izby.

Ta paradoksalna sytuacja, niemożliwa w żadnym innym kraju o dwu Izbach Ustawodawczych, jest wynikiem coraz głębszej sprzeczności, zarysowującej się między demokratycznymi podstawami francuskiego życia politycznego, reprezentowanego przez Izbę Deputowanych, a między władzą, która dzierży w swych rękach Senat, oparty nie o powszechne prawo wyborcze, lecz o komisje elektoralne. Różnice ustrojowe Izby i Senatu przedstawiają się z grubsza w następujący sposób:

1) Ilość deputowanych waha się zależnie od wzrostu ludności — ilość senatorów wynosi niezmiennie trzystu członków.

2) Izba wybierana jest na podstawie powszechnego prawa wyborczego —

Senat wybierany jest na podstawie głosowania kilkustopniowego.

3) Izba wybierana jest na cztery lata — Senat na dziewięć lat.

4) Izba odnawia się przy każdorazowych wyborach w całości — z Senatu ustępuje co dziewięć lat tylko stu senatorów, tak, że Senat odnawia się co dziewięć lat tylko w jednej trzeciej.

Stąd płynie zachowawczy nastrój senatorów, reprezentujących przedwojenną mentalność polityczną i doktrynerstwo partyjne, któremu metody rządzenia p. Tardieu — swobodnie, giętkie, przystosowujące się do potrzeb dnia i, może nieco zbyt łatwo, do moralności powojennej — nie mogły odpowiadać. Izba i Senat mówiły niejako dwoma językami, a wspólna praca nad rozbudową państwa przypominała nieraz kolaborację nad wieżą Babel. Także propozycje partyjne Izby i Senatu bywały często nieco odmienne. Z tych licznych partii, składających się na pstry obraz parlamentu francuskiego, miał rząd p. Tardieu za sobą prawicę i część centrum; przeciw niemu występowała lewica i lewa strona centrum. Początkowa większość, wyrażająca się przewagą 53 głosów w chwili obejmowania przezeń rządów, opadła z biegiem czasu w Izbie do większości 14 głosów. Mimo tego osłabienia był jednak wynik głosowania Senatu dla wielu wytrwałych polityków niespodzianką: prawie nikt nie wyobrażał sobie, by Senat chciał wziąć na siebie odpowiedzialność za obalenie rządu. Przed rozpoczęciem debaty przestrzegali Poincaré prywatnie przed wywołaniem przesilenia, twierdząc, że obalenie gabinetu w chwili obecnej byłoby wręcz prawdziwą klęską narodową. Rozważniejsi z pośród opozycji, senackiej byli sami mocno zafrasowani wynikiem głosowania: nie chcąc dopuścić do uzyskania przez p. Tardieu zbyt znacznej większości, głosowali przeciw niemu, stwarzając — niespodzianie dla samych siebie — minimalną większość przeciwników. Ale cytowane wyżej bezpośrednie powody obalenia rządu są tylko mniej lub więcej pretekstami.

Istotne przyczyny przesilenia

są natury tak zwanej czysto politycznej. Zarówno Senat, jak i Izba Deputowanych przedstawiały w ostatnim czasie obraz znanej figury kadrylowej „Chauge de places” w wykonaniu większości i opozycji. Lewicowa opozycja, zgadzając się w istocie rzeczy z linią polityki zagranicznej rządu, zwalczała go, ponieważ nie mogła się zgodzić z jego polityką wewnętrzną; prawicowa większość, zwalczając w istocie rzeczy politykę zagraniczną rządu, popierała go, ponieważ zgadzała się z jego linią polityki wewnętrznej. Zarówno większość, jak i opozycja musiały więc, ze względów polityki partyjnej, głosować często

Afera szpiegowska we Francji

Bohaterami afery są faszyci francuscy.

Paryż, 11 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

„Le Quotidien” donosi z Marsylii, że w następstwie sprzeczki, jaka wywiązała się tam między faszystami a antifaszystami, policja aresztowała przywódcę faszystów Hyerera, u którego znaleziono ciekawy dokument, dotyczący obrony narodowej.

Policja prowadzi śledztwo, w celu znalezienia dalszych odgałęzień tej afery szpiegowskiej.

★

Tulon, 11 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

W związku z ujawnieniem pewnych faktów, władze bezpieczeństwa rozpoczęły w okolicach Tulonu śledztwo w sprawie, pozostającej w związku z obroną narodową.

Rezultaty śledztwa trzymane są w wielkiej tajemnicy, chociaż sprawa ta, jak się zdaje, nie posiada tak wielkiej doniosłości, jaką przypisywano jej w kulisach Izby oraz w niektórych dziennikach.

wbrew własnym zapatrywaniom.

W łonie samej większości wytwarzały się coraz częstsze tarcia; koalicja prawicy i centrum utrzymywała się tylko dzięki wzajemnym ustępstwom sześciu partii, które się na nią składały. W ostatecznym wyniku wszystkie partje były z konieczności tych wzajemnych ustępstw niezadowolone. Największą trudnością republikańskiej Francji jest wytworzenie stałej większości parlamentarnej: zbyt wielka ilość partji i rozbieżność ich interesów uniemożliwiała zawsze silniejszą koncentrację, a rząd, zmuszony do ciągłego lawirowania, nie mógł nigdy iść prostą drogą do wytkniętego celu, okupując każdy krok ustępstwami i słabnąc w miarę swych pyrrusowych zwycięstw. Te, ogólnie zresztą znane, trudności parlamentaryzmu francuskiego, komplikowały się coraz bardziej, w miarę komplikowania się obrazu życia współczesnego. Republikańska Francja jest może najbardziej klasycznym przykładem przeżycia się parlamentaryzmu w jego przedwojennej formie. To też coraz częściej, zwłaszcza w ostatnich tygodniach, odzywały się nawet w kołach republikańskich głosy krytyki ustroju.

Łącznie ze skandalem Oustrica zaczęły się odzywać w różnych obozach republikańskiej Francji krytycy, porównujący

kryzys parlamentaryzmu

w innych krajach ze skostniałymi formami rządzenia Francji. Wskazując dyktaturę Mussoliniego, dekrety Brüninga, silną rękę króla Aleksandra, autorytet Marszałka Piłsudskiego — doszliby ci krytycy do smutnych wniosków na temat pięknych, starych hasel parlamentaryzmu, gdyby nie wahali się przeważnie przed wyciągnięciem logicznych konsekwencji ze swych wywodów: nikt nie śmie głośno wypowiedzieć we Francji słowa „dyktatura”, cisnącego się na usta ludzi i pod pióra publicystów. Nietylko zasada dyktatury jest we Francji nie do pomyślenia, ale brak przede wszystkim człowieka, któryby posłał dostateczny autorytet dla ujęcia rządów w swe ręce. Konstatuje się tylko ogólnie, że parlament francuski jest słaby i przekupny, a wszystkie stronnictwa, walcząc zaciekle o pozycje w Izbie, prześladają się w wyrażaniu dla tejże Izby najwyższej pogardy.

Ale bogactwo przejawów życia francuskiego i wybujałość temperamentów z dawien dawna uniemożliwiała ujęcie tego życia w formy karnej dyscypliny. Od sześćdziesięciu lat istniejąca Trzecia Republika, na której relatywną długotrwałość wskazywał z dumą p. Tardieu w jednej z swych ostatnich mów, przetrwa zapewne — dzięki geniuszowi narodu francuskiego — jeszcze niejedną wstrząs. Niezależnie jednak od wyniku obecnego przesilenia, musi wewnętrzny obraz Francji napawać niepokojem: najbardziej demokratyczny kraj będzie musiał przedzielić z innymi najdotkliwiej odczuć ciężką próbę, która przechodzi współczesna demokracja.

Józef Mayen.

Ateń, 11 grudnia.

(Telegram własny).

W czasie skrupulatnego przeszukiwania zatoki w porcie Pireus, zostały wydobyte niezwykle cenne zabytki archeologiczne w liczbie 60.

Bandyta ukrywał się przez 11 lat.

Jeden z jego współników został rozstrzelany jeszcze w r. 1919.

Sąd skazał Marciniaka na 5 lat ciężkiego więzienia.

Dopiero po jedenastu latach ujęto Edwarda Marcina, jednego ze sprawców zuchwałego napadu bandyckiego, dokonanego w okolicach Łodzi. Okoliczności tego napadu przedstawiały się następująco:

W roku 1919, w kilka dni przed świętami Bożego Narodzenia, rolnik ze wsi Krzywica, gminy Rszew, Herman Brandt wyruszył saniami wraz z swą małżonką Emilią do swych krewnych, Braunów, zamieszkałych w sąsiedniej wsi Złotnice.

Krewni przyjęli ich bardzo gościnnie. Około godziny 8-ej wieczorem, gdy Brandtowie siedzieli w kuchni wraz z Michaliną Braunową i Fryderykiem Grunwaldem, nagle otworzyły się drzwi i ukazał się w nich dwaj zamaskowani mężczyźni z rewolwerami w ręku.

— Stanać twarzami do ściany! Ręce do góry! — padł groźny rozkaz.

Znajdujący się w kuchni wieśniacy poddali się bandytom. Zbójce związaali im ręce i nogi, poczem poddali ich skrupulatnej rewizji. Brandtowi zabrali 5.000

mk. polskich i futro, poczem bandyci poczeli pakować garderobę i bieliznę.

W kilka minut później weszło do izby jeszcze dwóch bandytów. Ci ostatni związali poprzednio chłopca, który pilnował sanie i przyszli pomóc swym towarzyszom.

Bandyci nie śpieszyli się. Znajdowali się oni w zagrodzie całą godzinę.

Gdy już szykowali się do ucieczki nadeszli z pola Rudolf Braun i Rudolf Petrych. Braun w ciemnościach nastąpił na nogę jednemu z bandytów i przypuszczając, iż ma do czynienia z jednym ze swolch szwagrów

poklepał go poufale po ramieniu

W tej chwili jednak zbój przystawił mu do skroni rewolwer i krzyknął:

— **Tylko bez poufałości! Ręce do góry, bo cę zastrzelę!**

Braun usłuchał go i oddał mu całą gotówkę.

Lup bandytów był bardzo obfity. — Zabrali oni gotówkę i garderobę, łącznie na sumę 20 tysięcy marek polskich.

Policja w nocy jeszcze otrzymała meldunek o zuchwałym napadzie. Stwierdzono, iż brali w nim udział bandyci, którzy w tym okresie stale grasowali w okolicach Łodzi.

Po paru miesiącach jednego z nich ujęto. Był nim Stasiński, znany w świecie przestępczym pod przyzwiskiem „Ślepy Józek”. W okresie tym na terenie b. Kongresówki działy jeszcze sądy doraźne.

„Ślepy Józek” stanął przed sądem

doraźnym i został rozstrzelany.

Wkrótce ujęto drugiego uczestnika napadu, Kusala, którego osadzono w więzieniu w S eradzu. Kusala pewnej nocy wygiał kraty w swej celi i zbiegł z więzienia.

Pościg n e dał żadnego rezultatu. — Bandyty do tej pory nie przyłapano.

Niedawno w ręce policji wpadł wreszcie trzeci uczestnik napadu Edward Marciniak. Temu już n e udało się zbiec z więzienia.

Wczoraj stanął on przed łódzkim sądem okręgowym, który sprawę tę rozważał pod przewodnictwem sędziego Kozłowskiego w asyście sędzów Bondzikowskiego i Jesionowskiego.

Oskarżał prokurator Szczec.

Marciniak, który na śledztwie przyznał się do udziału w napadzie, na sprawie

coinał swe zeznania,

twierdząc, iż poprzednio wymuszono od niego przyznanie się.

Wystarał się on nawet o świadków al' bistów, którzy oświadczyli sądowi, że dokładnie pamiętają, iż Marciniak krytycznego wieczoru był z nimi w nieis' n e mając już obecnie kinie „Urania” w Łodzi.

Sąd po zbadaniu pozostałych świadków oraz po wysłuchaniu przemówienia prokuratora wydał wyrok, mocą którego Marciniak został skazany na pięć lat ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw.

as.

Sport.

Konferencja klubów żydowskich w Łodzi.

W związku z mającym się odbyć tygodniem propagandowym „Makkabi” w całej Polsce, odbędzie się w nadchodzącą sobotę w Łodzi w lokalu Hakoahu o godz. 16-ej konferencja klubów i organizacji młodzieży zrzeszonych w Veltverband Makkabi.

Trzy łodzianki na kursie narciarskim.

Zrzeszenie Kobiet żydowskich w Polsce urządza w dniach od 23 grudnia do 11 stycznia w Krynicy trzydniowy kurs narciarski, w którym z ramienia klubu łódzkiego Kadimah wezmą udział panie: Merenholtówna, Landauówna i Czamańska

Zawody atletyczne o mistrzostwo Łodzi.

W nadchodzącą niedzielę w sali Siły odbędą się zawody w podnoszeniu ciężarów i zapasach o mistrzostwo Łodzi. W zawodach tych o indywidualne mistrzostwo Łodzi wezmą udział zawodnicy następujących klubów: Bar-Kochba, Siła, Widzewska Manufaktur, Unja, Kruschender i Makkabi pabjanicka.

Zwycięscy tych zawodów, t. j. zdobywcy tytułów mistrzowskich zakwalifikują się do ogólnopolskich zawodów w podnoszeniu ciężarów i zapasach, które organizuje w dniach 25 i 26 b. m. Polonia warszawska.

Smierć wybitnego motocyklisty.

W dniu onegdajszym zmarł na Śląsku jeden z najwybitniejszych motocyklistów polskich Maksymilian Zmuda, mistrz Śląska, Krakowa, Warszawy, Lwowa i Bydgoszczy. S. p. Zmuda pełnił również w r. 1929 funkcję kapitana sportowego P. Z. M. i był jednym z najgorliwszych działaczy motocyklowych w Polsce.

Wiadomości tenisowe

W Sztokholmie odbyło się przed kilkoma dniami międzypaństwowe spotkanie tenisowe Szwecja—Danja, które zakończyło się nieznacznym zwycięstwem Szwecji w stosunku 3:2. Mecz odbył się w krytej hali tenisowej.

Niedzielne rozgrywki o puchar Triumfu

W nadchodzącą niedzielę odbędzie się w sali Gimm. Niemieckiego dalszy ciąg turnieju gier sportowych o puchar Triumfu. Odbędzie się następujące spotkanie: siatkówka żeńska: Hasmonca — Triumf. HKS — ŁKS, koszykówka męska: Zjednoczone — Hasmonca i ŁKS — Triumf.

Kronika radjowa.

KONCERT „ZYCZEN” Z PLYT GRAMOFONOWYCH.

Dziś, w piątek, dnia 12 grudnia, o godzinie 23.00 nadaje rozgłośnia łódzka „Polskiego Radja” koncert t. zw. „zyczeń” z płyt gramofonowych.

Koncerty te, podczas których nadawane są płyty gramofonowe, o zagranie których radjosłuchacz uprzednio pisemnie prosił, cieszą się u nas coraz większym powodzeniem.

Najlepszym dowodem tego są stopy listów, nadchodzące do kierownictwa naszej radiostacji, zawierające słowa uznania za szczęśliwy pomysł urządzania tych koncertów.

Kierownictwo z zadziwiającą skrupulatnością stara się zadość uczynić prośbom radjosłuchaczy i chce wszystkich zadowolnić przedłuża bardzo często koncert „zyczeń” do godziny 1.30 w nocy.

Są jednak wypadki, gdy kierownictwo rozgłośni łódzkiej zmuszone jest odmówić prośbie radjosłuchacza.

Dotyczy to w pierwszym rzędzie wypadków, gdy proszona płyta nie ukazała się jeszcze na rynku łódzkim lub też zabrakło jej narazie w repertuarze rozgłośni.

Zdarza się również, że abonent prosi o zagranie mu całej symfonii lub innego większego utworu muzycznego, którego nagranie wymaga dłuższego czasu.

Itóż w tych wypadkach, rzecz prosta, następuje odmowa, gdyż krótki stopniowo czas koncertu, nie pozwala bez uszczerbku dla innych na zagranie takich płyt.

KONCERT Z FILHARMONJI WARSZ.

Rozgłośnia łódzka „Polskiego Radja” transmituje dziś w piątek 12 grudnia, o godz. 20.15 koncert symfoniczny z Filharmonji warszawskiej, który rozpocznie się kantatą „Veni Creator” Karola Szymanowskiego.

Jest to ostatni utwór kompozytora, napisany do przekładu łacińskiego Kantyku, którego dokonał Wyspiański. Kompozycja o charakterze hymnu uroczystego znamionuje ostatni styl kompozytora, zwarty i przejrzysty.

W ROCZNICE WYSPIAŃSKIEGO.

Dziś, w piątek, o godz. 17.15 transmituje rozgłośnia łódzka „Polsk. Radja” z Krakowa odczyt p. t. „W rocznicę Wyspiańskiego”, wygłoszony przez najlepszego znawcę i komentatora Wyspiańskiego, prof. dr. Tadeusza Sinko.

Prof. dr. Tadeusz Sinko ujmie rzecz, jak zawsze, ze stanowiska oryginalnego, przynosząc nowy materiał.

Bardzo ciekawy ten odczyt nadany również będzie przez wszystkie stacje polskie.

Legion im. płk. Berka Joselewicza rozwija energiczną działalność wśród młodzieży żydowskiej.

Przed kilku miesiącami wśród grona b. wojskowych powstała myśl propagowania idei przysobienia wojskowego i wychowania fizycznego wśród ludności żydowskiej w Łodzi. Zakrzętno się szybko około utworzenia specjalnego oddziału i w stosunkowo szybkim czasie powstał legion imienia płk. Berka Joselewicza, który rozpoczął żywą działalność na terenie naszego miasta.

Władze wojskowe w Łodzi odniosły się bardzo przychylnie do idei szerzenia wśród żydów wiedzy wojskowej i wychowania fizycznego i przyszyły z pomocą twórcom legionu, rozciągając nad nim opiekę, podobnie jak i nad innymi oddziałami P. W. i W. F. w Łodzi.

Dzięki tej życzliwej opiece legion zaczął się rozwijać bardzo szybko. W krótkim czasie zwerbowano 12 drużyn i od września rozpoczęto normalne prace nad szkoleniem młodych chłopców. Zadaniem legionu było wychowanie chłopców żydowskich, wzbudzenie w nich poczucia państwowości polskiej, wychowania ich na obywateli, którym nie byłoby obojętne losy państwa, w którym żyją. Przedewszystkiem zaś chodziło o przygotowanie chłopców żydowskich do przyszłej służby wojskowej.

Oczywiście, wyłoniły się na wstępie trudności materialne. Legion musiał barykać się z trudnościami finansowymi, nie posiadał lokalu, w którym mógłby prowadzić owocną pracę. Lecz pierwsze trudności zostały przezwyciężone. Wynajęto na ul. Składowej 15 lokal, w którym urządzono świetlicę, kancelarię i salę do ćwiczeń i od tego czasu prace legionu im. płk. Berka Joselewicza potoczyły się żywo naprzód.

Cwiczenia fizyczne, wymarsze za miasto, ćwiczenia połowe, gimnastyka — oto co wypełnia program zajęć tego oddziału P. W. i W. F. Wśród chłopców budzi się poczucie koleżeńskości i karności. Cwiczenia na wolnym powietrzu wyrabiają w nich hart ducha. A liczne wykłady i pogadanki z zakresu historii Polski, historii Żydów w Polsce i t. d. uczy chłopców myśleć i czuć państwowo.

Zaznaczyć należy, że legion im. płk. Berka Joselewicza bynajmniej nie zmusza chłopców do zerwania z tradycjami żydowskimi nie wynaradawia ich, lecz przeciwnie, pozwala im czuć się w no-

wem środowisku tak samo, jak czują się w domu.

Młodzież chętnie garnie się do szeregów legionu, chętniej aniżeli do jakiegokolwiek klubów sportowych, a to ze względu na korzyści przyszyłej skróconej służby wojskowej, z której członkowie legionu korzystają narówni z absolwentami innych oddziałów P. W. i W. F. Stanowiska kierownicze w legionie zajmują wyłącznie oficerowie rezerwy, a stanowiska dowódców plutonów — podchorążowie rezerwy. Ponieważ legion znajduje się pod opieką i kontrolą łódzkiego ośrodka P. W. i W. F., praca w nim stoi na bardzo wysokim poziomie.

Legion zakłada swe oddziały w Sosnowcu, Częstochowie i Kaliszu. W miarę możliwości finansowych i w miarę zainteresowania się pracami tego oddziału przez szerokie koła społeczeństwa żydowskiego w Łodzi, rozwój legionu im. płk. Berka Joselewicza postępować będzie stale naprzód.

L.

Dr. med.

J. POLAK

Choroby wewnętrzne i Allergiczne.
astma, pokrzywka, artretyzm, reumatyzm).

Ul. 6-go Sierpnia 22

Tel. 164-21. — Przyjmuje w dni powszednie do godziny 6-ej do 7-ej. — w niedziele i święte od godz. 11-ej do 12.

Mecz piłkarski Łódź--Lipsk odbędzie się w przyszłym sezonie.

W sezonie letnim reprezentacja piłkarska stolicy rozegrała jak wiadomo międzymiastowe spotkanie piłkarskie z Lipskiem w Lipsku, przyczem zobowiązała się sprowadzić do Polski drużynę Lipska na dwa spotkania.

W sprawie tej zwrócił się Warszawski Związek Piłki Nożnej do Zarządu ŁZOPN-u z zapytaniem, czy Łódź nie zgodziłaby się rozegrać jednego meczu w Łodzi. Sprawa ta została pomyślnie załatwiona przez ŁZOPN i obecnie prowadzone są jedynie pertraktacje co do

terminu spotkania.

Pierwsze spotkanie rozegra drużyna futbolowa Lipska w Warszawie, drugie w Łodzi.

Jednocześnie dowiadujemy się, że Zarząd ŁZOPN zamierza w roku przyszłym rozegrać cały szereg spotkań międzymiastowych, gdyż w związku ze spadkiem ŁTSG do klasy A, Łódź będzie miała w roku przyszłym dużo wolnych terminów, które związek chce odpowiednio wykorzystać do spotkań międzymiastowych.

ZABÓJSTWO I SAMOBÓJSTWO KASJERA KOLEJOWEGO.

Zakrzewski zdefraudował około 10 tys. zł. z kasy biletowej na dworcu Łódź-Fabryczna Chcąc uniknąć aresztowania, strzelił do żony i popełnił samobójstwo.

Dom przy ulicy Wspólnej 10 był wczoraj w godzinach wieczornych widowiskiem straszliwej tragedii, której ofiarą padli małżonkowie Zakrzewscy, zamieszkałi przy ul. 6-go Sierpnia 18.

Szczegóły tego krwawego dramatu przedstawiają się następująco:

29-letni Leon Zakrzewski był od 6-ciu lat kasjerem biletowym na dworcu Łódź - Fabryczna. Przed kilku dniami do Łodzi przybyła komisja lustracyjna, która co roku przeprowadza normalną inspekcję rachunkowości na większych dworcach kolejowych. Zakrzewski, dowiedziawszy się o przyjeździe komisji, zameldował naczelnikowi wydziału handlowego p. Libiszowskiemu, że jest chory

i udał się do domu. Następnego dnia komisja przy badaniu ksiąg natknęła się na szereg niedokładności kasowych, wobec czego

zażądała wyjaśnień.

Pan naczelnik Libiszowski natychmiast wysłał woźnego do mieszkania Zakrzewskiego z poleceniem, aby ten bez względu na stan zdrowia, niezwłocznie przybył do biura.

Woźny nie zastał Zakrzewskiego w domu, lecz, wychodząc,

spotkał go w bramie

gdzie też zakomunikował mu, polecenie naczelnika Libiszowskiego. Zakrzewski, nie udzielając żadnej odpowiedzi woźnemu, wybiegł z bramy, wsiał do taksówki i

odjechał w niewiadomym kierunku.

Woźny zameldował o tem zajściu naczelnikowi Libiszowskiemu, który, z polecenia komisji lustracyjnej, zwrócił się niezwłocznie do urzędu śledczego, wyrażając przypuszczenie, że

Zakrzewski popełnił defraudację

i wskutek tego ukrywa się przed swoimi władzami.

Urząd śledczy rozesał telegram do wszystkich komisariatów policji i wkrótce stwierdzono, że

Zakrzewski wraz ze swą żoną 25-letnią Magdaleną, przebywa u swych krewnych przy ulicy Wspólnej 10.

Wywiadowcy urzędu śledczego udali się pod wskazany adres, lecz nie wpusz-

czo ich do mieszkania, a gdy zagrozili wyważeniem drzwi,

rozległy się nagle trzy strzały.

Po wejściu do mieszkania wywiadowcy ujrzeli

dwa ciała pławiące się we krwi.

Okazało się, że Zakrzewski strzelił do swej żony, raniąc ją ciężko w prawą skroń, a następnie oddał dwa strzały do siebie.

Zawezwane pogotowie odwiozło małżonków Zakrzewskich w stanie bezradnym do szpitala św. Józefa.

Jak dotychczas udało się stwierdzić, suma zdefraudowana przez Zakrzewskiego, sięga 10.000 złotych. Komisja lustracyjna w dalszym ciągu bada stan rachunków.

KRONIKA

GRUDZIEŃ

12

PIATEK

Dzisiaj Aleksandra	
Jutro Lucji	
Wschód słońca	7,34
Zachód słońca	15,25
Wschód księżycy	23,41
Zachód księżycy	12,32
Długość dnia	7,28
Ubyło dnia	9,24

Godziny handlu w okresie przedświątecznym.

Wobec zbliżającego się okresu przedświątecznego, łódzkie starostwo grodzkie wydało polecenie organom policyjnym, w sprawie przedłużenia godzin handlu w tym okresie. Specjalne zezwolenie na otwarcie sklepów w godzinach wieczorowych nie będzie wymagane. W czasie od 18 do 23 grudnia włącznie, wszystkie bez wyjątku sklepy mogą być otwarte do godziny 9-ej wieczorem. W ostatnią niedzielę przedświąteczną, dn. 21 grudnia sklepy mogą być otwarte od godziny 1 po poł. do godz. 6 wieczorem, a w dzień wigilijny, dn. 24 b. m., godziny handlu kończą się o godzinie 6-ej wieczorem. (i).

Tragarze na dworcach muszą posiadać licencje i numery

W ostatnim czasie na dworcach kolejowych pojawili się, prócz tragarzy urzędowych, noszących numery na czapce i rękawie, również tragarze nieurzędowi, rekrutujący się przeważnie z bezrobotnych, którzy w ten sposób pragną zarobić kilka groszy na utrzymanie.

Wśród tych tragarzy przygodnych zdarzają się jednakże ludzie nieuczciwi. Zanotowano już kilka wypadków kradzieży paczek, które tragarz przyjął do odniesienia do domu. Ponieważ tragarze ci nie posiadają żadnych licencji, nadzór nad nimi jest bardzo utrudniony, a niekiedy wręcz uniemożliwiony.

Podróżny oddając paczkę nie jest pewien, czy otrzyma ją z powrotem.

Częste zażalenia, jakie wpływały do władz policyjnych spowodowały, iż tragarze, nie posiadający licencji będą surowo ścigani. Wszyscy, którzy zamierzają poświęcić się temu zawodowi, winni wszcząć starania o udzielenie im pozwolenia. Tragarze, nie posiadający licencji, będą usuwani z obrębu dworców i karani. (i).

Nieście pomoc najbiedniejszym!

Zatarg w Widzewskiej Manufakturze z powodu odmowy wypłacenia robotnikom zarobków w gotówce. Skuteczna interwencja Inspektoratu Pracy.

Jak już donosiliśmy, zarząd Widzewskiej Manufaktury w Łodzi zwrócił się do robotników z propozycją częściowego wypłacania zarobków w gotówce, a częściowo w towarach. Propozycje „Widzewskiej Manufaktury” były następujące: Firma wypłacać będzie robotnikom tylko 35 proc. ich zarobków w gotówce, a resztę w towarach i artykułach żywnościowych, a wówczas fabryki czynne będą sześć dni w tygodniu.

Gdyby robotnicy nie chcieli się zgodzić na tę propozycję, to przy wypłacie gotówką 40 proc. fabryka czynna będzie 5 dni w tygodniu, przy 45 proc. 4 dni, przy 60 proc. — 3 dni i przy wypłacie 65 proc. zarobków gotówką zakłady

czynne będą tylko 2 dni w tygodniu.

Robotnicy nie zgodzili się na powyższe propozycje, komunikując, iż domagać się będą tylko wynagrodzenia pieniężnego.

Ponieważ jednak firma od pewnego czasu

zalegała z wypłatą pełnych zarobków, a nadto wymówiła znacznej części robotników pracę, w dniu wczorajszym zebrał się dokoła kantoru fabrycznego tłum robotników, którzy zażądali

niewzłocznego wypłacenia zaległości i bieżącej tygodniówki.

Delegacja oświadczyła dyrekcji fabryki, iż robotnicy

nie przystąpią do pracy, póki nie otrzymają pieniędzy.

Zawiadomiony o powyższym okręgowy inspektor pracy inż. Wojtkiewicz, przybył natychmiast do fabryki. Dopiero wówczas robotnicy zgodzili się rozjeść, postanawiając jednakże nie przystąpić do pracy, dopóki ich żądania nie zostaną uwzględnione.

W wyniku powyższego zakłady przemysłowe Widzewskiej Manufaktury w dniu wczorajszym były nieczynne. Spokoju jednak nigdzie nie zakłócono.

W godzinach popołudniowych w lokalu firmy przy ul. Cegielnianej odbyła się konferencja, w której udział wzięli przedstawiciele firmy, delegacja robotników fabrycznych oraz obwodowy inspektor pracy p. Krakowski.

Pertraktacje zakończyły się późnym wieczorem. Według otrzymanych przez nas informacji, zatarg został rozstrzygnięty w sposób następujący:

1) Zaległości zostaną robotnikom wypłacone w ratach do 24 b. m.;

2) Wszystkie wymówienia pracy zostały przez zarząd firmy cofnięte;

3) Co zaś do propozycji wypłacenia, zamiast pieniędzmi, towarami, wzgl. artykułami żywnościowymi, firma musi złożyć odnośne podanie do Inspektora Pracy.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ile szkół i jakie posiadamy w Polsce.

Według ostatnich danych statystycznych, na terenie Polski znajduje się 26.575 szkół początkowych, 778 szkół średnich, oraz 20 szkół wyższych.

W szkołach początkowych pobiera naukę 3.496.934 uczniów, w szkołach średnich 204.693 uczniów, do szkół wyższych uczęszcza 43.249 słuchaczy.

Przedwiośnie. Czarna Dama.

Film „Czarna Dama” odznacza się doskonałą budową i niezwykle efektownymi zdjęciami. Należy do typu dramatów „obyczajowych”. Fabuła jest prosta a jednak bardzo interesująca. Lia Tora zadziwia prostotą i naturalnością gry niewymuszona.

Na powodzenie obrazu p. t. „Pan Wachmistrz na urlopie” składają się trzy czynniki, które w harmonijnej całości dają artystyczne wrażenie. Więć przedewszystkiem podziwiamy niezwykle humorystyczną komedję. Następnie zwraca uwagę wystawa i wieszcie godne zanotowania są przepiękne zdjęcia, robione w Paryżu, Monachium i Berlinie.

Obecny program „Przedwiośnia” zachwyca każdego, a umiętna i staranna ilustracja muzyczna podnosi jeszcze wartość filmów.

LUNA Dziś i dni następnych!

Arcydzieło filmowe według rozgłoszonej powieści Vicki Baum „Dr. chem. Helena Willfür”, która się ukazała w warszawskich pismach p. t. „Studentka”

Słodysz zwycięstwa

Nastrojowy dramat erotyczny na tle walki kobiety wykształconej z przeciwnościami losu.

Koncert gry Olgi Czechowej, Elzy Temary i Igo Syma.

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dyr. Leona Kantora. Pocz. przedst. o godz. 4 pp., w sob., i niedz. o g. 12-ej w poł. ost. o g. 10 wiecz. Ceny miejsc popularne, na 1 seans od 1 zł., w sob. i niedz. od 12 do 3-ej po poł. po 75 gr. i 1 zł.

NIEMOŻLIWY SUKCES!

4 o lampowy odbiornik elektryczny (piąta prostownicza)

REX DOMO

SELEKTYWNY, SIĘŻNY, CZYSTY sprzedajemy po nieznanej dotąd cenie **zł. 590.—** wraz z lampami (m, in. ekran. i pontoda).

Dzisiaj jeszcze przyjdzie posłuchać.

RADIO REICHER, Piotrkowska 142.

Dni przeciwgruźlicze

Staraniem sekcji urzędniczej odbędą się następujące odczyty:
 w dniu 15 grudnia o godz. 19 w lokalu Związku pracowników umysłowych chrześc. zjedn. zawod. — Dom Ludowy, ul. Przejazd Nr. 34, wygłosi dr. Stefan Światlik p. t. „Gruźlica i jej skutki“;
 w dniu 16 grudnia o godz. 21 w lokalu Stow. wzajemnej pomocy pracown. handl. i biurów. chrześc. — ul. Al. Kościuszki Nr. 21, wygłosi dr. Stefan Światlik p. t. „Co to jest gruźlica“;
 w dniu 19 grudnia, o godz. 19, w lokalu Związku zawod. pracown. miejsk. w Łodzi, ul. Zachodnia Nr. 66, wygłosi dr. Stefan Ładyński p. t. „Gruźlica jako choroba społeczna“.
 Wejście na odczyty bezpłatne.

Staraniem sekcji odczytowej odbędą się następujące odczyty o gruźlicy:
 w dniu 14 grudnia w godz. od 15.20 do 15.40 — wygłosi dr. Maksymilian Dawidowicz p. t. „O gruźlicy narządów wewnętrznych“;
 w dniu 15 grudnia w godz. od 19.10 do 19.30 — wygłosi dr. Ignacy Watten „O gruźlicy chirurgicznej“;
 w dniu 18 grudnia od godz. 19.10 do 19.30 — wygłosi dr. Feliks Skusiewicz p. t. „O gruźlicy skóry“.
 Przypominamy radiosluchaczom, że odczyty te należą do prelekcji radiowych, za najlepsze streszczenie których wyznaczona została nagroda przez wojewódzki komitet „Dni Przeciwgruźliczych“.

W dniu 14 grudnia w lokalu miejskiego „Kinematografu Oświatowego“ o godzinie 12-iej w poł. wygłosi odczyt p. t. „Łódź w walce z gruźlicą“ dr. Aleksander Margolis.

Dyzury aptek.
 Dziś w nocy dyzurują następujące apteki: A. Dancerowej (Zgierska 57). W. Groszkowskiego (11-go Listopada 15), Sukc. S. Gorfeina (Piłsudskiego 54), S. Bartoszewskiego (Piotrkowska 164), R. Rembielińskiego (Andrzeja 26), A. Szymańskiego (Przędzalniana 75). (p.)

Budżet m. Łodzi na r. 1931/32

musi być ułożony bardzo oględnie, ze względu na ciężką sytuację finansową ludności.

Ministerstwo zaleca jaknajdalej idące oszczędności.

Prace budżetowe rady miejskiej nad preliminarzem budżetowym w Łodzi na rok 1931 — 32 rozpoczną się w roku bieżącym ze znacznym opóźnieniem. Zwykle w miesiącu grudnia preliminarz budżetowy przysyłany był radzie miejskiej która rozpatrywała go początkowo na komisji finansowo - budżetowej, poczem dopiero preliminarz wchodził pod obrady plenum, które trwały w ciągu miesiąca stycznia i lutego.

Ustawa o samorządzie przewiduje, że budżet miejski powinien być uchwalony do dnia 1 marca b r.

tak, by władze nadzorcze mogły w ciągu marca poczynić w nim odpowiednie poprawki i do 1 kwietnia przesłać go do wykonania władzom miejskim.

W roku bieżącym nastąpiło bardzo znaczne opóźnienie prac nad układaniem preliminarza budżetowego w magistracie. Na skutek zlecenia władz nadzorczych budżet Łodzi musi być bardzo poważnie zredukowany.

Rok rocznie miasto preliminowało wielkie sumy we wpływach podatkowych, układając odpowiednio do tego wydatki na cały rok. Ponieważ w ubiegłym roku okazało się, iż

budżet był nierealny, obecnie władze miejskie muszą ułożyć preliminarz w ten sposób, by oprzeć się na istotnie możliwych i realnych dochodach miasta.

Ze względu na złą sytuację płatniczą obywateli, trzeba będzie bardzo poważnie zredukować wpływy podatkowe, a tem samem zredukować zamierzone wydatki. Nadto magistrat musi bardzo ostrożnie układać preliminarz budżetu nad-

zwyczajnego, ponieważ niema nadziei na otrzymanie jakiejkolwiek pożyczki przez miasto, conajwyżej niewielkich pożyczek z Banku Gospodarstwa Krajowego. W przyszłym roku budżetowym przypadają nadto terminy spłat niektórych pożyczek.

Budżet jako całość wejdzie tedy pod obrady magistratu dopiero w końcu miesiąca i rozpatrywany będzie mniej-wiecej do połowy stycznia. Dopiero wówczas zajmie się nim komisja budżetowo-finansowa rady, która z kolei ustalać będzie poszczególne pozycje przez styczeń i połowę lutego.

W roku ubiegłym rada rozpatrzyła i uchwaliła budżet w ciągu 11 posiedzeń. Obecnie więc opóźnienie będzie odrobione w ten sposób, że posiedzenia sesji budżetowej odbywać się będą codziennie, przez cztery dni w tygodniu, albo też prace zakończone zostaną po prekluzyjnym terminie t. j. w połowie marca.

Ponieważ tegoroczne prace rady miejskiej będą spóźnione, należy przypuszczać, że budżet uchwalony będzie w jeszcze szybszym tempie, bez żadnego uwzględnienia wniosków opozycji.

Jak słychać przedstawiciele opozycji w radzie miejskiej domagać się będą uchwalenia takiego regulaminu obrad, który pozwoliłby na rzeczową dyskusję w radzie. O ile nie uda się im tego przeprowadzić, opozycja jest gotowa usunąć się całkowicie od prac budżetowych i zgłosić protest do władz nadzorczych.

Jak się dowiadujemy w związku z pracami budżetowymi prowadzonymi we wszystkich miastach, ministerstwo spraw wewnętrznych nadesłało okólnik,

w którym poleca stosować jak najdalej idące oszczędności. Zwłaszcza etaty osobowe i normy płac w obecnych warunkach gospodarczych nie powinny ulec zwiększeniu. Ograniczone mają być też w pierwszym rzędzie wydatki osobowe w samorządzie i przedsiębiorstwach komunalnych. (i)

Epidemja grypy już wygasa w Łodzi.

Epidemja grypy, która przez szereg tygodni grasowała w Łodzi wreszcie osłabła. Kilkudniowe ochłodzenie się temperatury, oraz energiczne wysiłki kasy chorych i lekarzy spowodowały, iż epidemja stopniowo wygasa.

Oczywiście w dalszym ciągu zdarzają się jeszcze wypadki zachorowania, nawet dość liczne, ale w porównaniu z tem nasileniem, jakie obserwowaliśmy przed kilkunastu jeszcze dniami, należy uważać, że kryzys minął.

Ilość zachorowań dziennie nie przekracza 50—70, podczas gdy niedawno notowano do 1000 wypadków chorobowych każdego dnia.

W związku z tem nastąpiło też wielkie odprężenie w aptekach. Część lekarzy kasowych, którzy zostali zaangażowani specjalnie na okres epidemji, już została zwolniona. Według przewidywań sfer lekarskich, nie należy się już spodziewać w roku bieżącym powtórzenia epidemji, chyba, że pogody znów się pogorszą. Niewątpliwie jednak ludność, nauczona doświadczeniem, zachowa jaknajdalej idącą ostrożność i w ten sposób zapobiegnie się ponownym masowym zachorowaniom. (i)

W pierwszych 10-ciu latach
 winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego iagodnego
MYDŁA DLA DZIECI NIVEA
 Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrabiane według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.
 Cena: Zł. 1.50

Przy złem powietrzu,
 wogóle zawsze w chłodnej porze należy natrzeć codziennie twarz i ręce Kremem Nivea — i to nie tylko wieczorem, lecz i za dnia przed wyjściem na świeże powietrze.
KREM NIVEA
 ochrania skórę przed wpływem ostrego powietrza i utrzymuje ją gładką. Kremu Nivea nie można zastąpić żadnym innym kremem, ponieważ skuteczność jego polega na zawartym wyłącznie w nim Eucerycie. Krem Nivea wnika szybko i zupełnie w skórę, nie pozostawiając żadnego połysku, i tylko krem wchłonięty zupełnie przez skórę, wywrócić może na nią pożądany skutek.
 Pudełko po zł. 0.40 do 2.00 / Tabki cynowe po zł. 1.35 i 2.25
 Wyrób krajowy firmy PEBECO, sp. z o. odp. w Katowicach

Bicze z piasku. Przedsmak nieśmiertelności.

Marzeniem mego życia było mieć pomnik.
 Mówię to otwarcie, bo skromność skromnością, ale znowu nie należy przesadzać. W gruncie rzeczy każdemu byłoby przyjemnie na granitowym cokole stać sobie młokiewiczem lub siedzieć szopenem, z ręką na sercu, oczami wzniesionymi i wyrazem natchnienia, stężalym na obliczu.
 Nawet miałem żal do rodaków, że nie pomyśleli o pomniku dla mnie. Inni to mają szczęście, albo protekcję. Taki Słowacki naprzykład od setnej rocznicy jego urodzin, która ubiegła w 1909 roku, ciągle się mówi o pomniku dla Niego. Pomysł ten doczekał się nawet pełnoletniości. O mnie — nic. Taki Kraszewski. Wybrano nawet miejsce pod jego pomnik na placu Trzech Krzyży, przed gimnazjum Królowej Jadwigi, projekt od dawna już gotów, tylko postawić... O mnie — głucho.
 Taki Bogusławski... Konkurs na pomnik rozstrzygnięty, wiadomo, że stanie przed teatrem, bo podobno był komedjantem. O mnie — cicho.
 Taki gen. Sowiński — stanie na Wołi. A ja nic.

Mógłbym cytować setki nazwisk ludzi, którym Magistrat warszawski postanowił wnieść pomniki w stolicy, wybrał miejsce na nie, rozpisał i rozstrzygnął konkursy i nie nie wznosił, ale obiecuje, że jeszcze wzniesie. Raz nawet zdarzyło się, że pomnik istotnie stanął — pomnik Dowborczyka. Dlaczego realizacji doczekał się akurat Dowborczyk, a nie Słowacki, nie Kraszewski, nie Moniuszko, nie Matejko, nie Rzepicha — to tajemnica nieodgadniona. Więc Rzepicha i Słowacki i Moniuszko i Kościuszko ustawili się w ogonku i cierpliwie czekają. Ale przynajmniej o nich wszystkich ciągle się mówi i p.sze. Co parę dni jest w pismach notatka, że Magistrat postanowił wnieść pomnik to księdzu Bace, to Stańczykowi, to tym myszom, które Popiela zjadły, że wyłoniono komitet, że wybrano komisję, że zredegowano odezwę do społeczeństwa, że, że, że... A o mnie, psia krew, ani słowa! Jakby wody w gęby nabrali! To boli.
 A chodząc po Warszawie wybrałem już sobie nawet niegorsze miejsce pod mój pomnik. Chciałbym, żeby stanął na Placu Marszałka Piłsudskiego, naprzeciw Nieznanego Żołnierza. On nieznany, ja nieznany...

Takie to marzenia snuły się po mojej blond główce.
 Ale ideał póty nas pociąga, póki jest niemożliwy do zrealizowania. Po spełnieniu najgorętszego pragnienia, mawiamy zwykle:
 — To tylko tyle? —
 i odchodzimy rozczarowani.
 Tak samo było i ze mną.
 Zdarzyło się, że pewnego wieczoru znalazłem się przy pomniku Chopina. Prócz mnie nikogo nie było w pobliżu. Patrzyłem w śpiżowe rysy Mistrza i brzydka zazdrość targnęła mem sercem.
 Myśli, jadowite jak żmije, zaległy się w mózgu:
 — Tak, — myślałem — ten musiał mieć wielką protekę w Departamencie Sztuki, musiał pracowicie kołatać do posłów sejmowych skoro doczekał się pomnika i ma teraz synekury pod wierzba! Takiemu to dobrze! A ja, dlatego, że mam ambicję i nie wycieram przedpokołów, to mam guzik.
 Nagle Chopin, obojętny się szybko, czy nas kto nie podgląda, szepnął mi: Właż prędko na moje miejsce, a ja się przejdę po mieście, bo mi już nogi zdętwiały.
 Nie potrzebował mi powtarzać propozycji! Nareszcie!
 Mistrz zszedł z piedestału... Spoztrze gleim, że ma nogi trzy razy dłuższe od tułowia, a ręce mistrza są poza kolana.

Wstrząsnął mną lekki dreszcz: więc i ze mną tak będzie? ale już nie mogłem się cofnąć.
 Odważnie wlałem na cokół i ledwie usiadłem, uczulem, że tężeje. Chopin szparkim krokiem ruszył przez Aleje, pewnie do „Italii“. Zostałem sam. Było nudno i zimno. Kapuśniaczek nieprzyjemnie zaczął w twarz, bo ta głupia śpiżowa wierzba nawet od deszczu nie chrońniła. Siedziałem wpatrzony w jeden punkt, jak sroka w gnat i ruszyć się nie mogłem. Z każdą godziną czulem się gorzej. W pewnej chwili przyleciała wrona i siadła mi na głowie. Oburzony chciałem ją spędzić, ale śpiżowa ręka odmówiła posłuszeństwa. A beczelne ptaszysko najpierw o moje ucho czyściło dziób zawalany jakimś jadem, później napaskudziło mi na lewą białą plamę, która zwolna ściekała mi za kołnierz. Cierpiałem męki, a nie mogłem drgnąć.
 Później przyszło dwóch drabów, a jeden wskazując na mnie rzekł:
 — Dawniej to byle szopenowi pomnik stawiali, a dziś choćbyś był nawet szopenfeldz'arzem, a nie jakimś tam Szopenem, to cię nie potrafią uszanować!
 Dygotałem z oburzenia — i nie mogłem drgnąć. Bałem się teraz już teraz już tylko jednego: że Chopin mnie nabrał i już nie wróci.
 Ale honorowy chłop! — Wrócił! Padalec.

Zmiany w ustawodawstwie gospodarczym.

Zdawaliśmy już na tem miejscu sprawę z niektórych donioślejszych zmian w naszym ustawodawstwie gospodarczym, dokonanych w drodze rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej w przeddzień zebrania się sejmiku. Poniżej referujemy pokrótce dalsze zmiany z tej dziedziny.

1. PODATEK MAJĄTKOWY.

Tutaj zmiany wprowadzono następująco:

a) rozszerzono przywilej służący podatki majątkowemu, wprowadzając zasadę, że „suma podatku majątkowego przypadająca od płatnika korzysta również z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku nieruchomości tegoż płatnika przed wszystkimi przywilejami i obciążeniami hipotecznymi z wyjątkiem należnych Skarbowi podatków oraz z wyjątkiem pożyczek, zaciągniętych w tych instytucjach kredytowych, których zobowiązania posiadają — w myśl obowiązujących przepisów — bezpieczeństwo prawne (pupilarne). W tej ostatniej grupie będą wyprzedzone przez przywilej podatku majątkowego pożyczki towarzystw kredytu długoterminowego.

b) wprowadzono zasadę, że minister skarbu jest upoważniony do umarzania podatku majątkowego w wypadku stwierdzonej nieściągalności, przyczem to upoważnienie może minister przelać na władze skarbowe. Jeżeli tę „nieściągalność” odnośnie organa nie będą zbyt formalistycznie traktować — przepis może okazać się dużym dobrodziejstwem dla płatników.

2. PRAWO AKCYJNE.

Znowelizowano szereg przepisów dotyczących terminów dopełniania niektórych czynności obowiązkowych przez zarządy, uproszczono przepisy o zastępstwie spółki, uproszczono przepisy o zmniejszeniu kapitału zakładowego w niektórych wypadkach; przedłużono termin dostosowania statutów starych spółek do nowego prawa do 31 grudnia 1931 roku. Przepisy te były już tutaj obszernie omówione.

3. REGULOWANIE OBROTU WĘGLA.

Wprowadzono obszerne przepisy zezwalające ministrowi przemysłu i handlu na regulację w pewnej mierze rynku węglowego.

Przedewszystkiem upoważniono organy ministerstwa przemysłu i handlu do kontroli zapasów węgla i warunków kształtowania się zapasów węgla; zastrzeżono poufność informacji i niedopuszczalność ich użycia dla celów podatkowych. Wśród szeregu upoważnień dla ministra znajduje się jedno znamienne dla nowoczesnych tendencji naszej polityki ekonomicznej, a mianowicie upoważnienie dla tworzenia przymusowych organizacji przedsiębiorstw dla kontroli wywozu i zbytu, a więc dla przymusowej kartelizacji. Poza tem minister jest upoważniony m. in. w wypadku braku węgla na rynku wewnętrznym ustanowić plan zaopatrzenia ludności, dokonywać przydziału kontynentu poszczególnym kopalniom, normować wywóz węgla z kopalni z uwzględnieniem zdolności przewozowej kolei, zmieniać kolejność dla

różnych transportów; ten przepis niejako przeciwwaga poprzedniego — ma na oku interesy konsumentów. Jak wiadomo, faktycznie ingerencja ministerstwa w sprawy węglowe — była ona i obecnie bardzo poważna — szła równie daleko jak normy nowego rozporządzenia; obecnie ingerencja ta uzyskuje sankcję legalną

4. PRAWO GÓRNICZE.

Jest to jeszcze jedna z wielkich kodyfikacji prawnych, która porządkując stan prawny na ziemiach polskich — zno-

si różnorodność pochodzącą z okresu zaborów. Zasadniczym jest przepis, iż t. zw. woli górniczej podlegają rdza, złoto, srebro, miedź, platyna, cyna, cynk, kadm, ołów, rterc, żelazo, kobalt, nikiel, arsen, antymon, mangan, glin, chrom i niektóre inne. Poza tem sól kamienna, sole potasowe, magnetowe, borowe i solanki mogą być przedmiotem własności nadawanej państwu. Szczegółowe streszczenie zasad nowego prawa górniczego oczywiście przekraczałoby granice tego omówienia dziennikarskiego.

Stan zatrudnienia w fabrykach, należących do Krajowego Przemysłu Włókienniczego.

Poniżej podajemy stan zatrudnienia fabryk zrzeszonych w Krajowym Związku Przemysłu Włókienniczego — za okres czasu od 3—8 listopada 1930 r.

6 dni w tygodniu prac.	105 fabr. zatrudn.	8.956 robotników
5 „ „ „	23 „ „	2.208 „
4 „ „ „	14 „ „	1.253 „
3 „ „ „	24 „ „	2.206 „

czyenne są 166 fabr. zatrudn. 14.423 robotn.
nieczynne 17 fabr.

Ogółem 183 fabr.

Na jedną zmianę czynne są 116 fabr.
Na dwie zmiany czynne są 47 fabr.
Na trzy zmiany czynne są 3 fabr.

Przy 1-iej zmianie prac. 11.524 robotników

Przy 2-iej zmianie prac. 2.735 robotników

Przy 3-iej zmianie prac. 164 robotników

Przy pełnem uruchomieniu wszystkie zrzeszone w Związku fabryki zatrudniają ok. 21.500 robotników.
Obecnie zatrudnionych 14.423 robotników
Bezrobotnych ok. 7.077 robotników

Upadłości i nadzory

Ani grosza kredytu

bez zasięgnięcia informacji w Biurze

„WYWIAD KREDYTOWY”

Największe w Łodzi Biuro Informacji kredytowych — 1500 własnych korespondentów w kraju i zagranicą.
CEGIELNIANA 15, tel. 129-30, dawniej Wólczńska 17.

W dniu wczorajszym firma „Produkcja Włókiennicza Józef Dawidowicz” przy ul. Zielonej Nr. 10-a, złożyła podanie o udzielenie jej odroczenia wypłat. Przedsiębiorstwo firmy prowadzi fabrykację towarów bawełnianych przy ulicy Kątnej Nr. 34 i zostało założone w Łodzi w r. 1890.

Dzięki stałym technicznym udoskonaleniom oraz dzięki umiejętności dostosowania się do zmiennych koniunktur gospodarczych — firma ta w ciągu swego kilkudziesięcioletniego istnienia zdobyła sobie z jednej strony zaufanie sfer kupieckich z drugiej zaś, wywiązywała się punktualnie i solidnie ze swych zobowiązań, mimo znacznych strat wojennych, poniesionych w Rosji oraz rekwizycji okupantów.

Trwający ostatnio kryzys gospodarczy nie podkopał podstawy majątkowej firmy, jednakże znacznie uszczuplił jej stan finansowy, dzięki czemu zmuszona była dla przeprowadzenia sanacji swego przedsiębiorstwa, skorzystać z dobrodziejstwa odroczenia wypłat.

Sytuacja, w której znalazła się firma, jest tylko przejściowa, gdyż posiada ona nawet w obecnej chwili środki na zaspokojenie swych wierzycieli, jednakże nagła spłata wierzycieli mogłaby poważnie zachwiać podstawy firmy.

Firma przewiduje, iż w ciągu okresu odroczenia wypłat uda się jej przeprowadzić całkowitą sanację swych interesów przez spłaceniu wszystkich wierzycieli w pełnej wysokości ich należności.

Z załączonego bilansu, złożonego przy podaniu, na dzień 1 grudnia r. b. widoczne jest, iż zobowiązania krótkoterminowe wynoszą złotych 156.943, zaś zobowiązania długoterminowe, łącznie z towarzystwem kredytowym — złotych 205.834.—

Zobowiązania krótkoterminowe znajdują łatwo pokrycie w stanie czynnym bilansu aktywów płynnych i półpłynnych, a mianowicie w pozycji towarów i surowców, wynoszącej złotych 73.875, oraz dłużników przeszło zł. 40.000, i nieruchomości na zł. 7.134. Pozycja dłużników wykazana wyżej, obliczoną została, po potrąceniu 50 proc. na ewentualne straty. Poza tem aktywa mniej płynne, jak maszyny i urządzenia fabryczne wynoszą zł. 157.087 oraz nieruchomości zł. 577.931. Ogółem cały bilans zamknięty jest sumą złotych 862.537, z czego po stronie pasywów kapitał (nadwyżka aktywów) wynosi 488.626 zł., co wskazuje na pomyślny stan bilansu.

Firma posiada nieruchomość własną, oszacowaną na złotych 437.931 oraz jest współwłaścicielką połowy nieruchomości łódzkich przy ul. Zielonej 10-a i przy ul. Zielonej nr. 45, oszacowanych na zł. 140.000.

Dochód roczny z powyższych nieruchomości wynosi zł. 65.510, który w myśl załączonego do podania planu sanacji, przeznaczony został całkowicie na spłatę wierzycieli. Poza tem plan sanacji przewiduje spłatę zobowiązań krótkoterminowych przez zrealizowanie posiadanych zapasów towarów i surowców, inkaso należności u dłużników firmy i sprzedaż 80 krosien tkackich, co z nadwyżką pokryje wszystkie zobowiązania krótkoterminowe. Również na cele sanacji firma przeznaczyła całkowity dochód zarobkowego zatrudnienia swej fabryki i płynący z produkcji.

Kaucje hipoteczne.

Tow. akc. R. Lipszyc — fabryka chustek i wyrobów fantazyjnych zabezpieczyła na nieruchomości przy ul. Południowej Nr. hip. 492/747 sumę 10.000 dolarów, tytułem kaucji na rzecz Marji Lipszycowej, zaś na nieruchomości przy ul. Píramowicza Nr. hip. 8/3578 sumę dol. 18.600 — na rzecz Władysława Lipszyca. Poza tem firma ta zapisała tytułem kaucji dolarów 16.000 — na rzecz Samuela Schulsingera oraz 12.400 dol. na rzecz d-ra Abraama vel Adolfa Lipszyca.

Skarb państwa zabezpieczył na nieruchomości Ledera i Heymana przy ulicy Kątnej Nr. hip. 879/1654 sumę złotych 275.148,69.

Sprzedaż nieruchomości.

Prezes zarządu i główny akcjonariusz Sp. akc. „Przemysł Włókienniczy Maksymilian Szyffer” w Łodzi sprzedał swój dom przy ul. Piotrkowskiej Nr. 187, numer hip. 716/4468 Józefowi-Aleksandrowi i Julji małż. Rosiewicz oraz Stefanji Weilbach — za 20.000 dolarów.

Zabezpieczenie należności wierzycieli.

Tow. akc. Karol Bennich zabezpieczyło na nieruchomości przy ul. Piotrkowskiej Nr. hip. 2554/6353 oraz przy Al. Kościuski Nr. hip. 757/525 tytułem kaucji £. 21.460, — £. 1.929. dol. 43.263, dol. 5.190, — mk. niem. 4.944, — mk. niemieckich 3.906, — franków franc. 61.673, oraz fr. szwajc. 1.747 — na rzecz różnych firm.

Pożyczka w Tow. Kredytowym.

Firma Henryk Szmulewicz zapisała zł. 442.000 na rzecz Tow. Kredytowego m. Łodzi.

Kto nie płaci w Warszawie?

Firmom: Szlama Kulik — skład przyborów kamaszniczych. Franciszkańska Nr. 31 oraz Lachowski i Rubinstein — skład podszewek, udzielono odroczenia wypłat do dnia 1 marca 1931 roku.

Firmom: Ajzyk Ottor — magazyn kapeluszy. Przejazd Nr. 5; Warszawska Fabryka Mydła, wł. Bronisław Mańczyk i Moszek Lewin Bonifraterska Nr. 15; Izaak Amsel — pracownia futer, Nalewki Nr. 15; Bracia Sztajner, wł. Moszek Sztajner — wycieralnica bielizny. Ogrodowa Nr. 27; Belfiore Rozario — skład owoców. Przechodnia Nr. 4 — ogłoszono upadłość, przyczem w trzech ostatnich wypadkach zastosowano przymus osobisty.

Również firmie Franciszek Woiniewicz w Żyrardowie, ul. Główna Nr. 2 (handel win i wódek) ogłoszono upadłość z przymusem.

Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi.

Do kancelarii izby napływa w dalszym ciągu wiele ofert na stanowisko sekretarza Izby. Narazie stanowisko sekretarza nie jest obsadzone nawet zastępczo.

Napływ podań w sprawie ulgowych egzaminów mistrzowskich i czeladniczych jest b. duży, wynosi bowiem około 100 podań dziennie. Referat egzaminacyjny Izby zorganizował szereg komisji egzaminacyjnych. Egzaminy w toku.

ZBYT CUKRU NA RYNKU WEWNĘTRZNYM.

W listopadzie r. b. zbył cukru na rynku wewnętrznym wyniósł 29.000 ton wobec 32.770 ton w tymże okresie roku ubiegłego. W październiku r. b. wywieziono 27.906 ton wobec 21.000 ton w tymże miesiącu roku ubiegłego.

W notesiku businessmana.

Łódź, 10 grudnia

PROJEKT USTAWY RZEMIEŚNICZEJ opracowuje min. przemysłu i handlu. Głównym jej zadaniem będzie zapewnienie stałej pomocy finansowej dla izb rzemieślniczych

NA ZASEDKI DLA BEZROBOTNYCH wyasygnowała rada ministrów z budżetu min. pracy i opieki społecznej 15 mil. zł. Fundusz Bezrobocia uzyskał w ten sposób możliwość wypłacania zasiłków w obecnym okresie sezonowego bezrobocia, którego napięcie jest w tym roku silniejsze, niż w roku ubiegłym.

ZAPOTRZEBOWANIE WAGONÓW TOWAROWYCH jest pomimo depresji gospodarczej wysokie i zmniejszenie ruchu towarowego na kolejach polskich jest stosunkowo mniejsze od spadku tego ruchu na kolejach zagranicznych. Dnia 16 b. m. odbędzie się w min. komunikacji

posiedzenie komisji międzyministerjalnej, która ustali plan przewozów kolejowych na styczeń 1931 rok.

WZROST WKŁADÓW OSZCZĘDNOŚCIOWYCH P. P. O. wyniósł w listopadzie bież. roku zł. 3.760.746,73 i osiągnął pod koniec miesiąca łączną kwotę zł. 201.422.131 30. Globalna suma wkładów oszczędnościowych przy uwzględnieniu wkładów, pochodzących z waloryzacji, osiągnęła na 30 listopada 1930 r. kwotę zł. 235.627.298,75. W ciągu listopada wydała P.K.O. 16.269 książeczek oszczędnościowych, zlikwidowała zaś 3.913. Na d. 30 listopada 1930 roku czynnych było ogółem 548.672 książeczek oszczędnościowych, łącznie zaś z książeczkami, pochodzącymi z waloryzacji — 591.619 książeczek.

Giełda pieniężna.

Warszawa, 11 grudnia. Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie zapotrzebowanie na dewizy było bardzo małe przy tendencji mocniejszej. Z braku odbiorców banknoty dolarowe nie były notowane. Wypłata telegraficzna na New York — 8.924. Notowane dewizy: Amsterdam — 395.54, Budapeszt — 155.05, Londyn — 43.35, New York — 8.915, Paryż — 35.07, Praga — 26.47, Sztokholm — 239.50, Zurych — 173.03, Mediolan — 46.75; w obrotach międzybankowych dewizy na Berlin notowane były po kursie 212.93. W obrotach pozagiełdowych banknotami dolarowymi obracano po kursie 8.89 1/2, rubel złoty — 4.69 1/2, rubel srebrny — 1.88, bilon — 0.91, czerwonec — 4.45. AKCJE: Na rynku akcyjnym mocniejszą tendencję miały akcje węglowe i cukrowe, dla pozostałych tendencja była utrzymana. Większych obrotów dokonano akcjami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski — 155—154 1/2, Bank Zachodni — 70, Cukier — 33, Węgiel — 35 1/2, Modrzejów — 9.75—9.50, Starachowice — 13.25—13. PAPIERY PROCENTOWE: W grupie państwowych pożyczek mocniejsza była pożyczka kolejowa, dla pozostałych tendencja była utrzymana. Notowano: 3% pożyczka budowlana — 50, 5% pożyczka dolarowa — 55 1/2—55, 5% pożyczka konwersyjna — 50.25, 10% pożyczka kolejowa — 104 1/2. W dziale prywatnych papierów lokacyjnych mocniejsze były listy prowincjonalne, na ogół obroty były średnie. Listy ziemskie — bez zmiany. Notowano: 4% L. Ziemskie — 42 1/4—42, 4 1/2% L. Ziemskie — 53 1/4, 5% L. Z. m. Warszawy — 57 1/4, 8% L. Z. m. Warszawy — 72 1/2—72, 8% m. Łodzi — 68 1/2—69, 8% m. Piotrkowa — 63 1/2, 10% m. Siedlec — 77, 6% oblig. m. Warszawy z 1929 r. VIII i IX em. — 50.75. Drobne a nie notowane transakcje: 8% L. Ziemskie — 73 1/2, 4 1/2% m. Warszawy — 54 1/2, za 7% pożyczką stabilizacyjną chciano płać 81 1/2, za pożyczką inwestycyjną zwykłą — 99, natomiast za serjową żądano 103 1/2. GIEŁDA ZBOŻOWA.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy towarowo-zbożowej w Warszawie obroty były średnie przy usposobieniu spokojnym. Notowano za 100 kg. parytet wagaon — Warszawa: żyto 19—19 i pół, pszenicę 27 i pół—28 i pół, owies jednolity 22 i pół—23 i pół, jęczmień na kaszę 19—20, browarny 24 i pół—26, mąka pszenna luksusowa 60—70, mąka psz. 4/0 — 50—60, mąka żytnia 35—36, otręby pszenne średnie 16—17, otręby pszenne średnie 14—15, otręby żytnie 11—11 i pół, kucheniane 29 i pół—30, kucheniane rzepekowe 20—21, groch polny jałdalny 27—30, groch Victoria 32—38, koniczyzna czerwona 160—250, koniczyzna biała 330—440. NOTOWANIA BAWELNY. Liverpool, 10 grudnia. Bawełna amerykańska — zamknięcie: styczeń 5.41, luty 5.46, marzec 5.53, kwiecień 5.59, maj 5.65, czerwiec 5.69, lipiec 5.75, sierpień 5.78, wrzesień 5.82, październik 5.87, listopad 5.90, grudzień 5.88, loco 5.63. Liverpool, 10 grudnia. Bawełna egipska — zamknięcie: styczeń 7.44, marzec 7.60, maj 7.78, lipiec 7.96, październik 8.35, grudzień 7.44, loco 8.00. Aleksandria, 10 grudnia. Bawełna egipska — zamknięcie Sakellaridis: styczeń 14.35, marzec 14.85, maj 15.36, lipiec 15.86, listopad 16.90, Ashmouni: luty 10.75, kwiecień 11.25, czerwiec 11.43, październik 12.10, grudzień 10.65. Nowy York, 10 grudnia. Bawełna amerykańska — zamknięcie: styczeń 10.09, grudzień 10.02, loco 10.15, kontrakty: styczeń 10.07, luty 10.20, marzec 10.35, kwiecień 10.46, maj 10.60, czerwiec 10.60, lipiec 10.80, sierpień 10.85, wrzesień 10.90, październik 10.98, grudzień 10.04. Nowy Orlean, 10 grudnia. Bawełna amerykańska — zamknięcie: styczeń 10.03, marzec 10.35, maj 10.58, lipiec 10.77, październik 10.97, grudzień 10.04. LOCO 9.78

HAZOMIR

Al. Kosińskiego 21. „Zyd. Studio Teatralne” Tow. Hazomir. Działania 12. lutro 13 i w niedziele 14 grudnia r. b. o godz. 9 wiecz. poraz 4, 5, 6. Na scenie sztuka w 3 akt. I. L. Pereca. Inszenażacja i reżyserja — Idem. Dekoracje i kostiumy — W. Brauner. Muzyka — H. Kon. Piastyka i tańce — Iza Harari. Bilety przy kasie Hazomir.

Dźwiękowe. Dziś i dni następnych.

Początek seansów o godz 4-ej, ostatni o g. 10.15 wiecz. W soboty, niedziele i święta o godz 12-ej w południe, ostatni seans o godzinie 10.15 wiecz. Ceny miejsc normalne, na porankach zniżone.

Dawno oczekiwany film dźwiękowy stanowiący epokę nie tylko w kinematografii, ale i w dziejach kultury duchowej naszego wieku pł.

„BIAŁE CIENIE”

Reżyserji W. S. Van Dyke'a.

Na tle najbardziej egzotycznych zakątków ziemi rozgrywa się dramat miłości i dramat społeczny. Najbardziej głęboki, piękny i wciągający film naszych czasów.

W roli głównej:

Monte Blue oraz Raquel Torres.

Nadprogram: Dodatek Fleischerowski.

I-szy Dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi „SPLENDID”

OSTATNIE DNI!

KIEPURY I BRYGIDY HELM

w arcydziele słownie dźwiękowym

Neapol, śpiewające miasto

Ceny miejsc zn.żone zł. 1.-, 2.-, 3.-.

Początek seansów o godz. 6, 8 i 10 w. W sob., niedz. i święta o godz. 4, 6, 8 i 10 wiecz.

Film ten w żadnym innym kinie demonstrowany nie będzie.

Wiadomości gospodarcze.

ZNAKOWANIE TOWARÓW ZAGRANICZNYCH.

Nader aktualne obecnie zagadnienie znakowania towarów, omawiane ostatnio na szeregu wieczorów dyskusyjnych, urządzonych przez Sekcję Popierania Wytwórczości krajowej przy Muzeum Rolnictwa i Przemysłu, znalazło się w tych dniach na porządku dziennym walnego zgromadzenia Sekcji Wytwórców Związku Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych. Zagadnienie cechowania towarów zagranicznych łączy się ze sprawą wprowadzenia znaku jakości dla towarów pochodzenia polskiego.

Sprawa wprowadzenia znaku jakości dla produkcji elektrotechnicznej została podniesiona przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich, które zwróciło się do Związku z zapytaniem, czy projekt ten odpowiada poglądom sfer wytwórczych. Po dłuższej dyskusji, uznano, że sprawa ta ma dla przemysłu znaczenie pierwszorzędne i postanowiono poczynić starania w celu jaknajskorzystszego wprowadzenia znaku jakości.

NOWE INSTYTUCJE W ZAWIERCIU.

Na ostatnim posiedzeniu rady komisarycznej w Zawierciu, poseł inż. Z. Sowiński zgłosił projekt budowy wodociągów miejskich. Łączny koszt powyższych robót wyniesie około 150.000 zł. i już w pierwszym roku po ukończeniu i włączeniu 200 domów da miastu 30.000 złotych czystego dochodu, zaś po zapatrzeniu w wodę wszystkich większych domów zysk ten podniesie się do 150.000 rocznie.

Cena wody wynosić ma wedle projektu 50 gr. za jeden metr kubiczny. Po dłuższej dyskusji rada komisaryczna jednogłośnie uchwaliła rozpocząć realizację powyższego projektu, wybierając w

tym celu specjalną komisję wodociągową.

KREDYTY PARCELACYJNE

Rozwój akcji kredytowej przy parcelacji w ostatnich latach przedstawia się jak następuje: udzielono pożyczek rządowych w latach: 1926 na sumę 8.474 tys. zł., 1927 — 9.079 tys. zł., 1928 — 7.733 tys. zł., 1929 — 24.301 tys. zł., 1930 — 24.989 tys. zł.

W ciągu 8-miu miesięcy r. b. wpłacono 16.989 tys. zł. i w ciągu 4-ch ostatnich miesięcy będzie wypłacone jeszcze około 8.000 tys. zł.

RADA BANKU POLSKIEGO.

Dnia 11 b. m. pod przewodnictwem prezesa dr. Władysława Wróblewskiego odbyło się posiedzenie Rady Banku Polskiego, na którym zatwierdzono miesięczne sprawozdanie Dyrekcji i Komisji. Ponadto omówiono szereg spraw do tryczących polityki kredytowej i finansowej Banku Polskiego.

W związku z objęciem mandatu senatora przez członka Rady p. Stanisława Karkowskiego wszedł w charakterze członka do Rady Banku dr. Włodzimierz Seydlitz, patron Związku spółdzielni polskich „Unja”.

EKSPORT SPIRYTUSU W LISTOPADZIE R. B.

W listopadzie r. b. wywieziono spirytusu rektyfikowanego I gatunku 401.376 litrów, wobec 667 w październiku. Głównym odbiorcą naszego spirytusu jest Szwajcaria. Większe transporty spirytusu skierowane były na rynki zagraniczne przez port gdyński i gdański.

Ze względu na urodzaj ziemniaków i spadek cen melasu, ceny na spirytus kształtują się zniżkowo

Handel polsko-niemiecki.

EKSPORT Z POLSKI DO NIEMIEC.

Firma w Westfalji kupi bieżąco większe ilości desek do wyrobu skrzynek w następujących wymiarach: grubości 15 i 25 m/m, długości ca 3—6 m., szerokości 15 cm, wzwzł, grubości 18 m/m., długości ca. 3.6 m., szerokości 25—28 cm. Firma w Hamburgu nawiąże stosunki z młynami w Polsce, eksportującymi płatki owsiane, makę owsianą, kaszę owsianą i jęczmień. Firma w Hamburgu prosi o oferty na konopie czesane i nieczesane. Firma w Hamburgu kupi pierze gęsie oraz włosie końskie i prosi o oferty sprawnych firm polskich. Firma berlińska obejmie przedstawicielstwo sprawnych firm polskich na artykuły codziennej potrzeby. Ewentualnie obejmie dla koncernów polskich zakup w Niemczech. Firma w Hamburgu kupi żołądki cielece w większych ilościach.

EKSPORT Z NIEMIEC DO POLSKI.

Firma w Dortmundzie poszukuje celem zbytu swych łożysk z drzewa twardego dla maszyny tekstylnych właściwego przedstawiciela, będącego inżynierem wzgl. fachowcem włókienniczym, dobrze zaprowadzonym w przemyśle włókienniczym. Firma kolońska nawiąże stosunki z firmami reprezentacyjnymi w branży farb i laków, interesującymi się sprzedażą laków wszelkiego rodzaju. Firma śląska nawiąże stosunki z odbiorcami i firmami reprezentacyjnymi w branży farb i laków, interesującymi się sprzedażą laków wszelkiego rodzaju.

Firma śląska nawiąże stosunki z odbiorcami i firmami reprezentacyjnymi w branży farb i laków, interesującymi się sprzedażą laków wszelkiego rodzaju.

Firma Chemnitz poszukuje dla zbytu swych wrobobów chemiczno-technicznych oraz środków do odfłuszczenia i czyszczenia metali dobrze zaprowadzonych przedstawicieli tej branży.

Firma śląska poszukuje dla swych opatentowanych pieców, używanych do suszenia na budowach, sprawnych przedstawicieli lub interesantów branży budowniczey, utrzymujących dobrze stosunki z dotychczasowymi kołami.

Bliższych informacji udziela za podaniem numeru i za załączeniem 2.—złoty w znaczkach pocztowych: Deutsch-Polnische Handelskammer E. V., Breslau 1, Tallstr. 2.

Skrzynka do listów.

Do Redakcji „Il. Republiki” w miejsu.

W związku z artykułem p. t. „Kto powoduje drożyznę, Magistrat podwyższył znacznie podatek od towarów, przy wożonych do Łodzi koleją. Wzrost cen artykułów pierwszej potrzeby”, zamieszczonym w Nr. 338 „Il. Republiki” z dnia 11 grudnia 1930 roku, Magistrat m. Łodzi — na podstawie art. 21 i 22 „Dekretu w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych” („Dziennik Praw P. P.” Nr. 14/1919, poz. 186) — prosi o opublikowanie następującego sprostowania takimi samymi czcionkami i w tym samym dziale, co wspomniany artykuł.

„Nie odpowiada prawdzie, jakoby Magistrat Łódzki podwyższył w ostatnim czasie niemal wszystkie podatki”, prawdą jest natomiast, iż żaden z podatków komunalnych ani dodatków komunalnych do podatków państwowych nie został w r. b. podwyższony.

W szczególności nie odpowiada prawdzie, jakoby uchwalony na posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 27 listopada r. b. Statut o podatku na rzecz m. Łodzi od towarów, przywożonych drogami żelaznymi przewidywał jakiegokolwiek podwyższenie stawek tego podatku; nowy statut zawiera bowiem jedynie zmianę trybu ściągania tego podatku, a to w związku z wygaśnięciem jednostronnej umowy z władzami kolejowymi.

Jeśli chodzi o wysokość stawek podatku od przewożonych drogami żelaznymi artykułów żywnościowych, jak jaja, chleb, zboże, ziemniaki, jarzyny, warzywa, zwierzęta, ptactwo domowe i t. d., to wynoszą one jedną trzecią opłaty przewozowej za odległość 10 km., t. j. stawkę przewidzianą w poprzednio obowiązującym rozporządzeniu ministra spraw wewnętrznych z dnia 23 września 1929 roku i w nowo wydany rozporządzeniu ministra spraw wewnętrznych z dnia 6 października 1930 roku o komunalnym podatku od towarów, przywożonych drogami żelaznymi, do przepisów którego dostosowane zostaną postanowienia statutu o tym podatku.

Jak wynika z powyższego twierdzenia i wnioski artykułu, oparte na fałszywych przesłankach, są nieprawdziwe i nieistotne.

Prezydent Ziemięcki

ANDRZEJ POLTZER.

ILUZJA.

W dniu, w którym pan Armand ukończył 60 lat, poczuł on nagle, że staje się zupełnie innym człowiekiem.

Z monoklem w oku, wyprostowany, jeszcze zgrabny, cieszył się opinią niespożytego mężczyzny.

Tak, pan Armand nie sprawiał wrażenia starca. Dziś jednak, gdy ukończył lat 60, coś nagle w nim się zmieniło.

Wyszedł na ulicę nagle przygarbiony. Podpierał się laską, którą dawniej kokieterystycznie trzymał pod pachą.

Przypominał sobie całe swe niespokojne życie. Wiele kobiet czarujących, pięknych, młodych, przeszło przez jego życie.

Przystanął na chwilę przed zakładem fryzjerskim, w którym stale się golił. Pomyślał przez chwilę, poczem poszedł dalej.

Nagle ujrzał jakieś piękne dziewczę. Wy-skoczyło z tramwaju, spojrzalo na niego z uśmiechem i poszedł naprzód.

Pan Armand zapomniał w jednej chwili, że dziś ukończył 60 lat. Ach, jakie kapitalne głupstwo chciał popełnić.

Nie zauważył tylko jednego. Nie zauważył młodego człowieka, który siedzi za nim.

Tłum. Kr.

Kradzież 400 par obuwia w fabryce Bata.

Warszawa, 12 grudnia.

W nocy z dnia 27 na 28 b. m. wkradli się złodzieje do fabryki obuwia BATA i skradli 400 par obuwia.

Stwierdzono mianowicie, że na torze kolejowym niedaleko fabryki kobieta zbierała przepalony koks i że zbliżyli się do niej jacyś nieznani osobnicy.

Kobieta z radością przyjęła propozycję i dopiero później, kiedy dowiedziała się, że okradziono fabrykę BATA.

Z rysopisów, przedstawionych przez kobietę, udało się policji wpaść na trop złodziei, osadzono ich i aresztowano.

Gabrjel d' Annunzio i Eleonora Duse są bohaterami sensacyjnej sztuki teatralnej.

W Madrycie odbyła się w tych dniach premiera niezwykle ciekawej, nowej sztuki znakomitego dramaturga hiszpańskiego Hjacynta Bonaventesa.

Tytuł sztuki brzmi: „Szarłat i łachmany”. A tematem jej jest miłość Gabrjela d'Annunzio do Eleonory Duse.

Pięć aktów sztuki Bonaventesa mają za zadanie oświetlić całe życie wielkiej aktorki, jej karierę i upadek.

da zakochanych u szczytu ich sławy. Na scenie ukazują się Gabrjel d'Annunzio w całym swym blasku.

W ostatnim akcie sensacyjnej sztuki widz ogląda kres życiowej wędrówki wielkiej tragiczki.

Sztuka ta tłumaczona jest obecnie na wszystkie języki i niewątpliwie w triumfalnym pochodzie przejdzie przez wszystkie sceny europejskie.

St.

Zrodziej okradł złodzieja W rezultacie obydwaj dostali się do kozy.

Panu Henrykowi Kotlasowi skradziono w nocy z jego mieszkania przy ul. Kilińskiego garderobę i bieliznę.

Pan Henryk spał tak twardo, iż nie słyszał żadnych podejrzań szmerów i dopiero rano stwierdził brak rzeczy.

Udał się on wówczas do komisariatu policji, gdzie złożył meldunek o kradzieży i jednocześnie na własną rękę począł szukać sprawców.

Był on bowiem z zamówienia detektywem i choć dotychczas całe swe doświadczenie w tej dziedzinie czerpał jedynie z kryminalnej lektury.

Włócząc się po dzielnicy bałuckiej, nie omiął żadnej meliny złodziejskiej i wreszcie natknął się na pewnego osobnika.

— Nie myśl pan — tłumaczył się, że jestem złodziejem. Znam tylko sprawców kradzieży i od nich wszystko odkupuję.

— To mnie nie obchodzi — odparł mu p. Kotlas. — Przynieś pan mi wszystko z rzeczy, a nie będę miał do nikogo żadnych pretensji.

Nazajutrz młodzieniec dostarczył rzeczy. Brakowało jednak jednego palta i ubrania.

— A gdzie reszta? — spytał K.

— Resztę chyba doprawdy skradziono — otrzymał odpowiedź.

P. Kotlas udał się z nim na Bałuty. Po drodze postanowił jednak zakończyć pertraktacje i oddać młodzieńca w ręce policji.

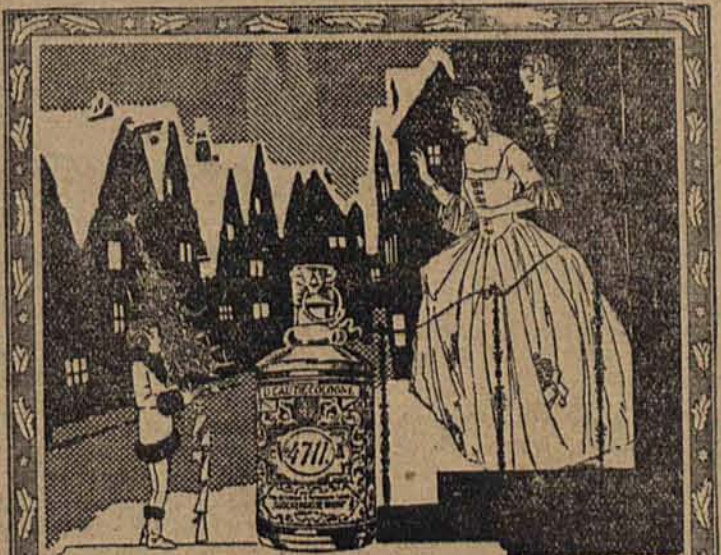
Skorzyszał więc z usług przypadkowo napotkanego posterunkowego i kazał mu aresztować swego towarzysza.

Wdrożone śledztwo ustaliło, iż sprawcą kradzieży był brat przytrzymanego Josek Wajnbaum.

Ukrył on w swym mieszkaniu cały łup. Młodszy jego braciśzek, Szlama, który znał dokładnie pochodzenie rzeczy, skradł mu je z kolei i dostarczył poszkodowanemu.

Josek i Szlama zostali aresztowani. Staneli oni przed sądem, który pierwszego z nich skazał na rok, a drugiego pięć miesięcy więzienia.

KOPJE PLANÓW RYS. TECHN. e. t. c. R-BORKENHAGEN ŁÓDZ PIOTRKOWSKA-100

Święta pod hasłem "4711"

"4711" jako prezent świąteczny łączy w sobie wytworność z praktycznością.

Eau de Cologne 4711

Wytwarzane całkowicie w kraju przez generalnego zastępcę, firmę Z. Bechner i S-ka, Dziedzice.

herbata LYONS'A. ŚWIATOWEJ SŁAWY. JUŻ ZE SWIEŻYCH ZBIORÓW JEST DO NABYCIA W HANDLACH KOLONJALNYCH

Kącik dla pań.

Niech pani pamięta, że...

„nieumiejętne pielęgnowanie urody jest równoznaczne z przedwczesnym zestarzeniem się.

„puder, ten pozornie niewinny środek kosmetyczny jest podstawą maquilage'u.

„skład chemiczny pudru jest rzeczą pierwszorzędną wagą. Dobór odpowiedniego do gatunku cery pudru winien spoczywać w rękach dobrego lekarza-specjalisty.

„niektóre farby do włosów wpływają wybitnie ujemnie na organizm, mianowicie rozkładają czerwone ciała krwi.

„łupież twarzy, t. j. tak zwane powszechnie łuszczenie się skóry nie jest objawem suchości cery.

„tłuszcz, używany do włosów celem nadania im połysku i miękkości, źle wpływają na skórę głowy.

50 gramów gliceryny, 15 gramów wody kolońskiej i 5 gramów wody destylowanej — to roztwór, który z łatwością przyrządzić można sobie samej w domu.

Dr. med. Niewiażski specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłciowych

ul. Andrzeja 5 Tel. 159-40 Przychodzi od 8—11 i od 5—9, w niedziele i święta od 9—1 Oddzielna poczekalnia dla pań

Dr. med. Łagunowski Powrócił. specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych

Piotrkowska 70 (róg Traugutta) Tel. 181-83 Przychodzi od 8.30 do 10.30 rano, od 1 do 2.30 pp., od 6 do 8.30 w., w niedzielę i święta od 10—1-ei. Oddzielna poczekalnia dla pań

Do wynajęcia duży Pokój frontowy Żeromskiego 11 m.11

Dyrektor fabryki arestowany za fałszerstwa.

Wczoraj został aresztowany b. buchalter fabryki samochodów SKODA na Okieciu Eugenjusz Kraszewski.

Samobójstwo w restauracji kula rewolwerowa w serce

Warszawa, 12 grudnia. Wczoraj w południe wystrzałem z rewolweru w serce targnął się na życie w restauracji Wróbla przy ulicy Mazowieckiej 33-letni Mieczysław Rutka.

Samobójca był urzędnikiem stowarzyszenia techników amerykańskich w Polsce i utrzymywał bliższe stosunki z fortancerką w restauracji, która tamże występowała.

Policja prowadzi dochodzenie celem ustalenia przyczyny samobójstwa.

W sklepie firmy „Centroyb”, Plac Żelaznej Bramy 4, otrul się gazem świetlnym właściciel firmy 21-letni Joel Zalcman.

Dr. med.
H. Lubicz
specjalista chorób skórnych, we
nerycznych i moczopłciowych
Cegielniana № 43
telefon 141-32
Przyjmuje od g. 8-10, 12-2, 5-8, w
niedzieli i święta od 9-1 Dla Pań od-
dzielnia poczekalnia

„Czystość”
Piotrkowska 44, telefon 167-45
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie,
frotowanie oraz szpatacie biur. po-
kol. Czyszczenie szwb.

PORADNIA
wenerologiczna
Lekarzy — specjalistów
Zawadzka 1.
Czynna od 8 rano do 9 wieczór.
Od 11-12 i 2-3 przyjmuje lekarz-krępiec
W niedzieli i święta od 9-2 pp.
Leczenie chorób:
Wenerycznych, moczopłciowych
i skórnych.
Badanie krwi wydzielin na syfilis i tryper
Konsultacje z neurologiem i urologiem
Gabinet światłolecznicy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla kobiet.
Porada 3 złote

Oslabienie
blednice
leczny
Hemogen
oryginalny
tylko z firmy
Klawe

BIURKO
amerykańskie
w b. dobrym stanie, debowe Libaw-
skie (żaluzjowe) do sprzedania. Wia-
domość w administracji.

MACA MASZYNOWA
codziennie świeża
Mąka macowa. Zacierki jajeczne
SUCHARKI na wzór
KARLSBADSKICH
poleca znana
CUKIERNIA N. WEINBERGA
PIOTRKOWSKA 38, tel. 143-82

Cherys
PASTA DO ZĘBÓW
MYDEKO // ELISIR
NAJSKUTECZNIEJ KONSERWUJĄ ZĘBY

Dr. med.
J. M. Barciński
rentgenolog
Zakład rentgenowski leczniczy i roz-
poznawczy. Zdjęcia i prześwietlenia
rentgenowskie również w mieszkaniu
własnym pacjenta.
Przyjm. godz. 5-8.
ul. 11-go Listopada 20, tel. 214-50.

EKRANIOLA № 42.
Radio-odbiornik całkowicie ekranowa-
ny dający bezwzględnie wszystkie
stacje Europy od 5 rano do późnej
nocy. SYSTEM amerykański 2 wysoki
czułościowości, dwa wzmacnienia-
odbiór bardzo głośny. Kompletny z
dwoma lampami ekranowymi i lam-
pami złotej serji. Działa również bez
anteny. Cena 1000 zł. — Wykonanie
luksusowe, obsługa łatwa.
POLSKIE RADJO
Krzyżanowski, Andrzej 4.

Trimeros
PREZERWATYWY

OGŁOSZENIE
Syndyk tymczasowy upadłości firmy „Aron
Dawidowicz” adw. E. Szyfer niniejszem zawi-
adamia wierzycieli upadłej firmy, że zgodnie z
zarządzeniem Sędziego Komisarza tej upadłości
w dniu 13 grudnia 1930 r. o godz. 12 m. 30 w
Wydziale Handlowym Sadu Okręgowego w Ło-
dźi odbędzie się zebranie wierzycieli powyższej
upadłości według następującego porządku dzien-
nego:

- 1) sprawozdanie syndyka tymczasowego.
  - 2) zawarcie z upadłym układu ew..
  - 3) zawarcie związku wierzycieli.
- Syndyk tymczasowy E. SZYFER, adwokat.

OGŁOSZENIE
1-sze Ogólne Zebranie członków T-wa Fun-
duszu WZAJEMNEJ POMOCY na wypadek
śmierci przy T-wie „Ostatnia Posługa” Chesda
Szel Emes odbędzie się we własnym lokalu
T-wa, Piotrkowska 34, dn. 25 grudnia r. b. o
godz. 6 wiecz.

- Porządek dzienny:
- 1) wybór przewodniczącego Zebrania oraz 2
asesorów.
  - 2) budżet na rok 1930/31.
  - 3) wybór 3-ch członków Zarządu.
  - 4) wolne wnioski.

UWAGA: Prawo głosu będą mieli ci, którzy
wplacą do dnia 24 b. m. 1-szą składkę na kapitał
rezerwow.

**Korzystnie
do wynajęcia**
9 sal fabrycznych ogólnej pow. 1.500 mtr. w
całość lub częściowo. — Transmisja, centr.
ogrzewanie, windy, obustronne światło. Wiado-
mość: tel. 219-87.

Do akt Nr. 2884 1930 r.
OGŁOSZENIE
Komornik Sadu Powiatowego w Ło-
dźi, JAN RZYMOWSKI, zamieszkały
w Łodzi przy ulicy Sienkiewicza
Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C.
ogłasza, że w dniu 19 grudnia 1930 r.
o godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Że-
romskiego Nr. 75, odbędzie się sprze-
daż z przetargu publicznego ruchomości,
należących do Eliasza Kaffemana i
składających się z mebli, oszacowa-
nych na sumę zł. 1.110.—
Łódź, dnia 27 listopada 1930 r.
Komornik: J. RZYMOWSKI.

Do akt Nr. 2866 i 2867 1930 r.
OGŁOSZENIE
Komornik Sadu Powiatowego w Ło-
dźi, JAN RZYMOWSKI, zamieszkały
w Łodzi przy ulicy Sienkiewicza
Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C.
ogłasza, że w dniu 19 grudnia 1930 r.
o godz. 10 rano w Łodzi przy ulicy
Al. Kościuski Nr. 32, odbędzie się
sprzedaż z przetargu publicznego ru-
chomości, należących do Salomona
Frenkla i składających się z mebli,
oszacowanych na sumę zł. 560—560.—
Łódź, dnia 5 grudnia 1930 r.
Komornik: J. RZYMOWSKI.

ODCISKI
Klawioliol
USUWA BEZ BÓL I BEZPWROTNIE
ZGRUBIŁA I BRADAWKI
ZNIKI 40-45 LAT
KLAWIOLIOL
PASTER GŁOŚNIŁ, FARMACJUTYKA
„AP. KOWALSKI”
WARSZAWA

ZAGINAŁ
9 b. m. wieczorem w okolicy ulicy
Zielonej piesek foxterier maści białej
i żółtej, po tekście 10 zł. Za miejsce zastrzeż
znalazce uprasza się o odprowadzenie
za sowitą nagrodą pod adres Łódź,
Piotrkowska 31, m. 6, III piętro front.

25 lat istnienia
pod redakcją STEFANA KRZYWOSZEWSKIEGO
„SWIAT”
najpopularniejszy tygodnik ilustrowany w Polsce
Najświetlejsi pisarze polscy:
Dobór najbardziej interesujących aktualnych artystycznych ilustracji
DOSKONAŁA GRAFIKA
Polityka, sprawy społeczne, nauka literatura, sztuka, teatr, muzyka, humor,
kino, radio sprawy kobiece, sporty.
Korespondenci własni we wszystkich większych stolicach.
Nowa powieść Andrzeja STRUGA
„Ostatni film Ewy Eward”
PREMIUM DLA WSZYSTKICH PREENUMERATORÓW
12. wyborowych powieści cudzoziemskich w wytwornym wydaniu książkowym
(„Biblioteka Grozowa”).
Co miesiąc jeden tom objętości od 13 do 15 arkuszy t.j. około 200 stron.
Pierwsze sześć tomów obejmują:
H. G. Wells — „Filozof w opałach”
B. Tarkington — „Gentleman z Indyan”
W. Williams — „Walka o tajemniczy dokument”
B. Ławrentjew — „Drzeworyty”
P. Morand — „Zwycięscy świata”
H. Bautet — „Zielony list”

DRUGIE PREMIUM
za pół ceny t.j. za 75 gr. na miesiąc „DOM, OSIEDLE, MIESZKANIE,” pierw-
zorządny miesięcznik ilustrowany redagowany przez Teodora TOEPLITZA, inter-
resujący każdą rodzinę.
Liczne inne cenne książki po znacznie niższych cenach
Konkursy z wartościowymi nagrodami.

KUPON.
Do tygodnika „SWIAT”
W WARSZAWIE
Szpitalna 12
Zgłaszam prenumeratę na rok 1931 wraz z premją książkową.
Należność za kwartał zł. 22 gr 60 za rok zł. 80 gr. 80, przekazuję równocześnie
na konto WP. w P. K. O. Nr. 3.755
Zgłaszam też prenumeratę „Dom, Osiedle, Mieszkanie”, a należność za kwartał
w sumie 2 zł. 25 gr., za rok zł. 9, wpłacam równocześnie (niepotrzebne skreślić)
Podpis _____
Adres _____

TRAN
Iecznicy świeży
NADSZEDŁ DO APTEKI
St. Hamburga i S-ki
w Łodzi, Główna 50, tel. 218-61.

ZAKOPANE, Pensjonat Berenbaum-
owej i córki — został przeniesiony z
willi „Zawory” do murowanej komfor-
towej willi „Ruczaj”, ulica Zamojskie-
go — woda bieżąca ciepła i zimna w
pokojach, łazienki, telefon 256. 16
KRYNICA. Pensjonat „Belweder” przy
deptaku, pełny komfort, ciepła i zim-
na woda bieżąca w pokojach, centralne
ogrzewanie wodne, łazienka, bal-
kony, kuchnia wykwinna i dietetycz-
na. Telefon 1-16. Pobyt trzydziesto-
dniowy z kuracją i tanią ryczałtem
zł. 500—550.

Nauka i wychowanie
UDZIELAM lekcji elektrotechniki, ma-
tematyki, języka niemieckiego (dla
niezamożnych godzina złotych),
Piotrkowska 103, m. 37.

Rożmaite
GLUCHOTA uleczalna. Wynalazek Eu-
fonia zademonstrowany specjalistom.
Usuwa przytępienie słuchu, szum, cieknie-
cie uszu. Liczne podziękowania.
Zadajcie bezpłatnej pouczającej bro-
szury. Adres: EUFONJA, Liszki, k/Kra-
kowa. 12
ZAGINAŁ pies Setr brązowy białe
płamy, odprowadzić za wynagrodze-
niem, Plac Dąbrowskiego 1, Faj-
berg. 12
PIES — wilk zaginał oddać za wy-
nagrodzeniem ul. Andrzeja 12. 14
ZDOLNA biuralistka poszukuje za
skromnym wynagrodzeniem posady biu-
rowej Wład. polskim i niemieckim w
słowie i piśmie pisze na maszynie. Po-
siada pierwszorzędne referencje. Oferty
sub „2111”. 30

Zagubione dokum.
TROCZYŃSKI Bolesław, zagubił książ-
kę wojskową 1897 r. wydana w Ło-
dźu. 12
ZAGINAŁ kwit z licznika elektrycznego
Nr. 15630, Wierzbicki, Sienkiewi-
cza 13. 12
ZAGINIONY został blanco weksel na
sumę zł. 100 z wystawienia F. Saubermana,
takowy uniważniam. D. Nach-
stern, Łódź, Piotrkowska 25. 12
ZGUBIONO blanco weksel na zł. 200.—
wyst. Adam Kalarzyna Fornał. Weksel
podwyższy uniważnia się. 12
BRONISŁAW Kowalczyk, zam. przy
ulicy Sosnowej Nr. 15 zaginęła mi ka-
ta mob. i książeczka pouczenia wy-
przedz. przez P. K. U. Łódź II. 12
NAGIELSKI Roman rocznik 1911 za-
bił kartę rejestracyjną, wydana w W-
dlewie. 12

Redakcja i Adm. Piotrkowska 49. Godz. przyjęć Redakcji 6-7 po poł. Tel. Adm. 1.22-14. Tel. Red. 127-24, 136-43, 136-44, 189-00. Tłocznia: 180-80. Konto P. K. O. „Wyd. Republika” 68.148.

Prenumerata „Il. Republiki”
ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5,60
za odnośnienie do domu 40 gr. z przesyłką pocz-
tową w kraju zł. 6,50 zagranicą zł. 10. „Express”
i „Republika” wraz z odnośnieniem 8,60 złotych.

Ogłoszenia:
ZWYCZAJNE: 12 gr. za wiersz milimetry (na stronie 10-szpalt)
W TEKSCIE: 50 gr. za wiersz milimetry, (na stronie 4-szpalt)
NA STR. 1-ej zł. 2.— za wiersz milimetry, (na stronie 4-szpalt).
NEKROLOGI: do 150 wierszy po 30 gr. wyżej 40 gr. za wiersz mil. (na str. 4-szp.) Zarecz-
i zaślub. po tekście 10 zł. Za miejsce zastrzeż one specjalna dopłata Zamieszcowe o 50 proc.
zagraniczne o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada
Ogłoszenia specjalne o 50 proc. drożej. Drobne 15 gr. — Najmniejsze zł. 1,50 poszuk. pracy
10 groszy najmniejsze zł. 1,20. Ogłoszenia ad wokatów ryczałtem 25 zł.

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile
wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia
od ukazania się pierwszego ogłoszenia, lub
niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu
ogłoszenia tej samej treści co pierwsze.
Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają tresci
ogłoszenia, nie uważają się za zadania zwrotu
zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia

Wydawca: Wydawnictwo „Republika”, Sp. z ogr. odp. Redaktor odpow. Wacław Smólski. W druk. „Republika”, sp. z ogr. odp. w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64.